KOM PÅ VÅR 1 MAJ-FEST!

✔ MUSIK ✔ DEBATT ✔ PROFILER ✔ INFO PÅ TIDNINGENS BAKSIDA

TORSDAG 30 APRIL 2015

85 000 LÄSARE VARJE DAG!

DAGENS ETC

EN RÖD DAGSTIDNING FÖR ETT GRÖNARE SVERIGE

Pris: 10 kr www.etc.se

JOHAN EHRENBERG

”Vår värld är full av socialistiska förslag som gör individens frihet enormt mycket större.” **S.10-11**

Nu kommer Dagens ETC även på lördagar!

Plötsligt händer det: **Dagens ETC blir sexdagarstidning – digital bonustidning varje lördag men ingen prishöjning**

INRIKES S.14-15

225 000 fattiga pensionärer

INTERVJU MED **S.26-27**

NOOMI RAPACE

”MIN DEFINITION AV FEMINISM”

KRÖNIKA S.23

Maria Sveland: ”Sluta lyssna på Magdalena Ribbing”

Maria Sveland.

POSTTIDNING A • RETURADRESS: DAGENS ETC, BOX 4403, 102 68 STOCKHOLM

ÄNTLIGEN!
NU BLIR DAGENS ETC SEXDAGARSTIDNING

9 MAJ
KOMMER DAGENS ETC PÅ LÖRDAG!

NU TAR VI NÄSTA STEG i utvecklingen av Sveriges röda dagstidning för en grönare värld. Dagens ETC blir sexdagarstidning med utgivning även lördag. Utan prishöjning kommer vi nu att ge alla prenumeranter en lördagstidning, förutom de fem vanliga Dagens ETC du får i brevlådan måndag-fredag.

Det här är en jättesatsning och ett stort beslut som vi tagit för att vi vet att vi kan och för att det verkligen behövs.

När? Det har många prenumeranter undrat. Äntligen kan vi svara: Nu! Nästa lördag börjar vi, alltså 9 maj.

Idag domineras helgernas nyheter totalt av landets borgerliga drakar. Och precis som vi slagit in en kil i debatten på vardagarna, vill vi kunna göra det ännu mer på helgerna.

Att vi väljer en speciell digital tidning är heller ingen slump. Vi har visat att det faktiskt går att starta nya tidningar i Sverige. (Mycket tal om mediekris handlar mer om de stora mediekoncernernas vinstjakt än människors behov.) Vi vet att våra läsare vill ha en morgontidning som berättar mycket annat än de andra morgontidningarna. Ni vill ha ett politiskt alternativ. Någon som säger emot.

Vi vet att papperstidningen är basen för ekonomi och prenumeration, men vi vet också att det är oerhört viktigt att skapa ett bredare läsande som inte kostar lika mycket att skicka ut i jätteupplagor. (Digitala prenumerationer har vi haft sedan start men inte specialgjorda digitala utgåvor.)

Andreas Gustavsson
Chefredaktör Dagens ETC

Kostar det något extra?
Nej.
Som prenumerant får du den sjätte dagen utan extra kostnad. Du hämtar den enkelt på www.etc.se varje lördagsmorgon.

Blir det inte dyrt för Dagens ETC?
Ja, det här är en jättesatsning.
Vi kommer att behöva ditt stöd, både för att finansiera och sprida detta. Framför allt behöver vi din hjälp att ge tidningen fler prenumeranter. Du hittar mer information lite längre in i tidningen.

Dagens ETC blir bara digital på lördagar?
Ja.
... och den ingår i din prenumeration, bara att hämta hem!

Påverkas ETC Helg av detta?
Nej.
Sedan flera år ger förlaget ut ett nyhetsmagasin, ETC Helg. Det kommer att finnas kvar och påverkas inte alls av att Dagens ETC växlar upp till lördagsutgivning.

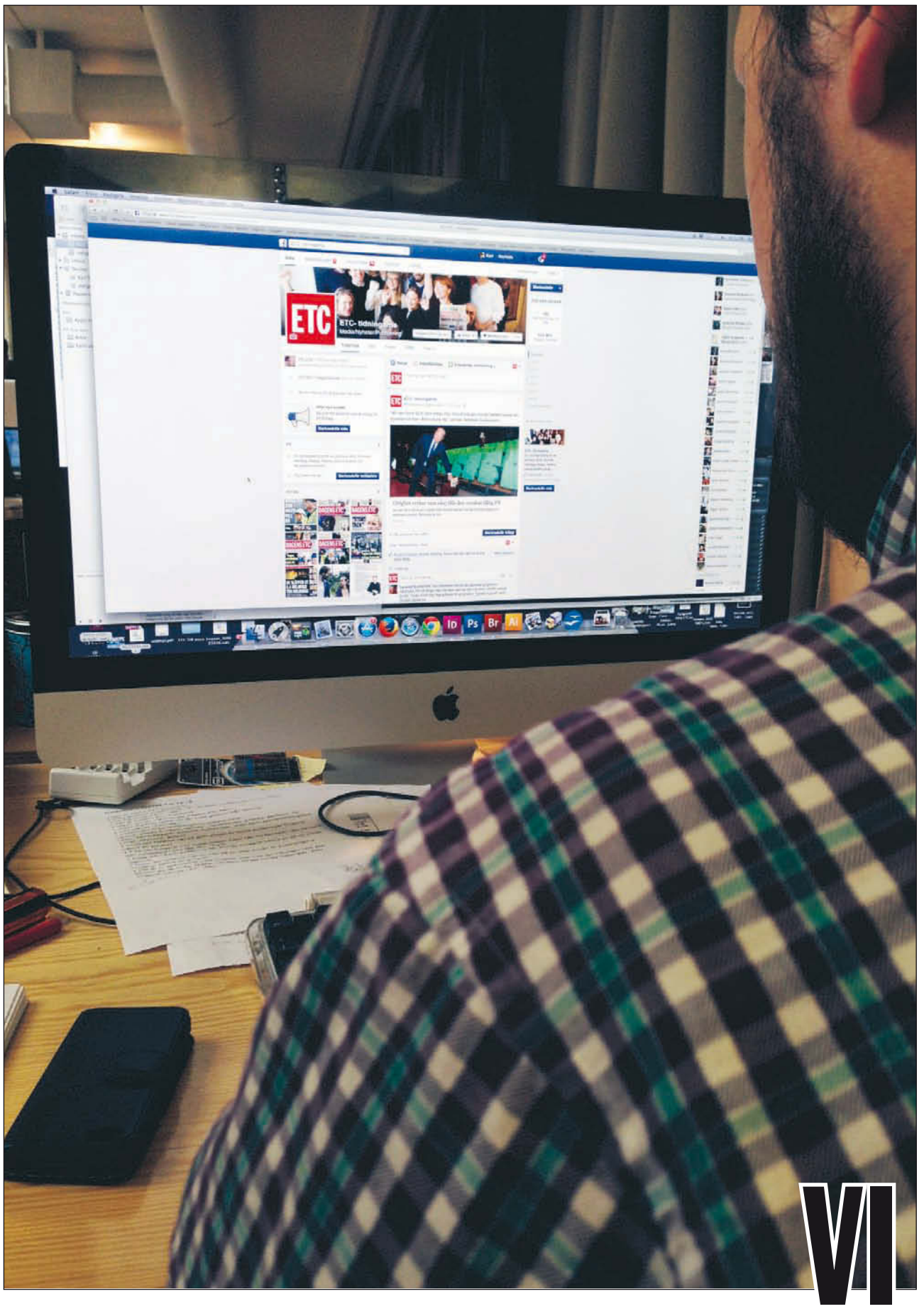

DAGENS ETC och andra ETC-tidningar är riktigt stora på webben. Det är jätteviktigt. Vi ger ut tidningar för att vi vill påverka, skapa diskussioner och sprida andra nyheter. En tryckt artikel når 30 000–50 000 personer. På webben kan vi nå ytterligare hundratusentals.

Problemet för oss är att de som läser på webb inte är med och betalar för journalistiken.

Det kan nog alla prenumeranter acceptera om det handlar om arbetslösa, unga studenter eller andra som har svårt att betala för en daglig tidning. Din insats som prenumerant gör att vassa nyheter och rödgrön debatt sprids till många fler.

TYVÄRR VISAR VÅRA undersökningar att det i väldigt hög grad är de som verkligen har råd som gratisläser. Journalister, pr-människor och anställda i politiska partier och organisationer är bland de som betalar minst. Fackförbundens ombudsmän är mycket aktivare som betalare. Liksom ”kulturbyråkrater” och medlemmar i aktivist- och biståndsorganisationer.

För oss är det självklart att man ska – om man har ekonomin – betala för tidningen oberoende om man läser den digitalt eller på papper.

Genom att starta Dagens ETC som sexdagarstidning och göra den sjätte dagen helt digital hoppas vi att fler av de som läser oss också kommer att betala. För lördagens Dagens ETC vill man inte missa.

VI ÄLSKAR GRATISLÄSANDE – MEN VÅR JOURNALISTIK KOSTAR

ETC bäst på Twitter och näst bäst på Facebook!

I januari 2015 kom en undersökning från Rival IQ och Eljester som rangordnar svenska medier efter hur stor spridning de får och hur mycket engagemang de väcker på sociala medier.

4 900 000
… användare har besökt www.etc.se sedan Dagens ETC startade i januari 2014.

Kommer www.etc.se att kosta?
Nej.
Dagens ETC är idag fri att läsa på webb, men bara i delar av innehållet – cirka en tredjedel lägger vi ut, resten missar man om man inte är prenumerant.

Hur finansieras spridning av rödgrön debatt till hundratusentals människor?
Genom att vi blir fler prenumeranter på Dagens ETC.

INTE BARA DAGENS ETC — ETC GER DESSUTOM UT LOKALA NYHETSTIDNINGAR

DU HAR SOM prenumerant på Dagens ETC säkert redan läst om förlagets stora satsning på lokaltidningar. Fem stycken idag, framöver blir de fler. Nyhetstidningar i magasinsformat sedan ett par veckor tillbaka! Det är redan en succé och vi tror verkligen att det kan växa stort.

Poängen med ETC:s stadstidningar är att de är riktigt lokala tidningar med nyheter, kultur och debatt – utan att behöva bli lokalpatriotiska och sitta i det lokala näringslivets eller Rotaryklubbens knän.

Lokala morgontidningar brukar bli maktens organ och i takt med att S-pressen läggs ner runt landet blir det ännu mer uppenbart att bara en röst hörs lokalt. Den är borgerlig i sin världsbild.

ETC:S LOKALTIDNINGAR skapar ett fönster för kritik av den lokala makten från andra hållet, men de tvingar också de stora lokala drakarna att skärpa sig.

Liksom Dagens ETC och vårt nyhetsmagasin ETC Helg bygger de här satsningarna helt på prenumeranter.

Om du idag inte har en lokal tidning så prova! Bläddra bara två uppslag framåt. Det är perfekt komplement till Dagens ETC och/eller ETC Helg och utkommer varje fredag.

Ulrika Lindahl
Ansvarig för satsningen på lokala ETC-tidningar

Är lokaltidningar en del av Dagens ETC?

Nej.
Våra lokala tidningar är helt separata redaktioner, med sina egna ledarsidor, debatter och nyheter. Men vi delar en gemensam ideologi om behovet av röda och gröna motröster i medielandskapet.

Var finns lokala ETC-tidningar?

Idag ger vi ut tidningarna ETC Stockholm, ETC Malmö, ETC Göteborg, ETC Örebro och ETC Bergslagen. Samtidigt pågår kampanj för att starta en ny lokaltidning i Sundsvall.

BILD: LEX VAN LIESHOUT/AP

SEXDAGARS DAGENS ETC kommer dra mer el i Sverige. Digital lördagstidning gör ju det. Vi på ETC har en princip att försöka producera lika mycket el som den konsumtion vi skapar. Det gör vi med solceller.

Det enklaste sättet att bli del i det är genom att våra prenumeranter väljer ETC el, som är vårt elhandelsbolag. Det är ett enkelt rakt avtal, bara rörligt pris och så en månadsavgift där 19 kronor går direkt till nya solceller varje månad.

Det här är en jätteviktig sak idag och i framtiden och att 3 000 prenumeranter redan har valt ETC el tycker vi är en finfin framgång. Men vi vill bli ännu fler.

SÅ BYTER DU TILL ETC EL

- Skicka ett mejl till etcel@etc.se. Då får du hjälp med bytet och avtalen. Men du kan också ringa 0771-10 30 70. (Du kan också få hjälp att byta till ETC mobil, vårt solrena mobilabonnemang.)
- Beställt före 15 juni och du får prova vårt ekomagasin Kloka hem, utan extra kostnad.

VARFÖR SÄLJA GRÖN EL? DET HANDLAR OM ATT VILJA LEVA SOM VI LÄR

1 000 NYA PRENUMERANTER PÅ DAGENS ETC — SÅ FINANSIERAR VI SEXDAGARSTIDNINGEN

VI BEHÖVER BLI 1 000 nya prenumeranter. Det är den enkla ekvationen och den viktigaste inkomtskällan för oss.

1 000 nya prenumeranter – utöver de 9 600 som vi har idag.

Det enda sättet för oss att nå ut till fler är via våra läsare.

DÄRFÖR VÄNDER VI OSS till Dagens ETC:s läsare och uppmanar dig att ge bort en sommarprenumeration på Dagens ETC – nu som sexdagarstidning.

Vi ger en jätterabatt för att du ska kunna ge någon chans att prova oss på riktigt i sex månader.

890 kronor kostar det (ordinarie pris 1 344 kronor). Måndag-fredag på papper och lördag digitalt. Eller alla dagar digitalt om någon föredrar det.

DU SOM GER BORT och betalar får dessutom välja mellan boken *Den sanna historien om ETC*, tecknad av Ulf Lundkvist, och *The best of Dagens ETC*, där vi har samlat den bästa journalistiken från första året med dagstidningen.

Som ett litet tack.

För vi behöver verkligen ditt stöd för att klara denna jättesatsning.

Alltså: Ge bort Dagens ETC till en vän som du tycker verkligen behöver tidningen. 890 kronor för sex månader.

Fyll i talongen här bredvid eller mejla vår kundtjänst: kundtjanst@etc.se

Stort tack på förhand!

ETC
BETALAR
PORTOT

ETC

Svarspost 110 216 400
110 04 Stockholm

JAG BESTÄLLER SEX MÅNADER MED DAGENS ETC FÖR 890 KRONOR

☐ Papper måndag-fredag och digitalt lördag
☐ Måndag-lördag digitalt

Jag väljer premie:
☐ Den sanna historien om ETC
☐ Best of Dagens ETC

☐ Jag vill veta mer om ETC el. Kontakta mig!
☐ Jag vill veta mer om ETC mobil. Kontakta mig!

Den som ska ha tidningen:
Namn .....
Adress.....
.....
Telefon .....
Mejl.....

Den som betalar:
Namn .....
Adress.....
.....
Telefon .....
Mejl.....

VÄLJ DIN LOKALTIDNING – KOMMER VARJE FREDAG

ETC
BETALAR
PORTOT

ETC

Svarspost 110 216 400
110 04 Stockholm

Jag provar ett halvt år för 300 kronor med:

- ☐ ETC Stockholm
- ☐ ETC Malmö
- ☐ ETC Bergslagen
- ☐ ETC Örebro
- ☐ ETC Göteborg
- ☐ ETC Sundsvall (förhandsprenumeration)

☐ Jag vill veta mer om ETC el. Kontakta mig!
☐ Jag vill veta mer om ETC mobil. Kontakta mig!

Namn.....
Adress.....
.....
Telefon.....
Mejl.....

ETC ÄR TIDNINGAR och företag som försöker leva klimatneutralt. Vi gör vår egen el, vi reser med elbil och elcykel och vi försöker stödja lokal matproduktion och ekosatsningar.

Men ibland måste man flyga i jobbet. Och vissa produkter (som datorer) finns inte klimatneutrala. Istället för att passivt vänta på de lösningar andra branscher borde ta fram (flygbränsle kan vara klimatneutralt, det är bara dyrare så bolagen vägrar satsa på det) har vi bestämt oss för att göra direkta insatser istället.

Därför har vi utvecklat en ny satsning: ETC Klimatkompensation.

Det är en enkel sajt där vi och du registrerar våra resor, kontor och liknande och kompenserar utsläppen genom att betala för fler solceller.

Varje resa kan kompenseras med ren förnybar energiproduktion (fast det tar några års solcellsel att rena en lång flygresa). Bilresor likaväl som flyg. Privat växthusskapande såväl som företagens.

Snart finns denna sajt ute!

Tack på förhand – inte från oss på ETC – men från våra barnbarn.

ETC KLIMATKOMPENSATION
Snart kan du klimatkompensera dina utsläpp på en ny ETC-sajt

VARFÖR INTE RÄDDA VÄRLDEN SAMTIDIGT?

LEDARE

Dagstidningen ETC har en röd och grön ledarsida som är oberoende av politiska partier och andra intressegrupper. Andreas Gustavsson (måndag), Roya Hakimnia och Lina Hjorth (varannan tisdag), Göran Greider (onsdag), Johan Ehrenberg (torsdag), Kajsa Ekis Ekman (fredag), Nabila Abdul Fattah (var fjärde fredag) och Maria-Pia Boëthius (lördag, i helgtidningen ETC).

Kom med i Dagens ETC-projektet

■ Dagens ETC delas ut i flera svenska städer på 1 maj. Med nyheten om att tidningen nu får en sjätte dag. Kanske läser du dessa rader och har inte tidigare mött tidningen? Dagens ETC är en röd dagstidning för en grönare värld. En feministisk, antirasistisk dagstidning som har utkommit måndag–fredag sedan januari 2014. Men nu blir det alltså måndag–lördag. Det här är en tidning som växer tillsammans med sina läsare. Kom med! DAGENS ETC

"Detta började när jag gjorde en SD-kritisk bild. De ville absolut inte ta in den."

Max Gustafson har i fyra år tecknat för Unionens tidning Kollega. Men nu censureras han. Allting som är politiskt tackas det nej till. "När fackföreningar börjar bannlysa politiska uttryck, vad finns det då för arenor kvar att uttrycka åsikter på?" undrar Gustafson. Relevant fråga. Dagens ETC är hur som helst stolt att kunna ha Gustafson bland våra medverkande, samt att Bokförlaget ETC ger ut hans senaste bok.

"Samtidigt varnar Keir Giles, brittisk försvarspolitisk expert, för att Ryssland kan ingripa militärt mot Gotland inom två år."

Något upphetsad stämning i svenska medier efter vad som tycks vara en kränkning av finskt vatten? Ja, det är knappast en överdrift. Exemplet hämtat från Dagens Nyheter.

Socialism är individens frihet

Jag börjar inse att allt är ett missförstånd. De som skriver alla dessa tweets, gör dessa uttalanden och skriver dessa märkliga ledarartiklar har helt enkelt aldrig fått veta vad socialism är.

Annars skulle inte min inkorg fyllas av påståenden som att "i din värld bestämmer staten vilken musik jag ska lyssna på". Nej, kära vän. Socialism handlar om att befria individen.

Det är rätt enkelt.

Om alla har rätt till gratis och lika utbildning med studielön som basinkomst, ja, då har alla individer möjlighet att utbilda sig och kan skapa en frihet långt bortom föräldrarnas resurser.

Om alla kan resa i en gratis kollektivtrafik så kan alla, fattiga som rika, upptäcka hela staden och inte begränsas av oro för biljettpriserna.

Om alla museer har gratis inträde blir museikulturen en möjlighet att undersöka för alla individer.

Och om cykelvägarna ägs gemensamt har alla rätt att cykla på dem. (Javisst ja, det gäller ju redan.)

I själva verket är vår värld full av socialistiska förslag som gör individens frihet enormt mycket större.

INDIVIDENS FRIHET SKAPAS genom gemensam trygghet och lika rättigheter.

Men hur avgör man om en politik är socialistisk? Det finns i själva ordet. Social-ism. Det betyder att man utvärderar ett politiskt förslag utifrån om det ökar eller minskar en social rättvisa. Att införa Rut ökar social orättvisa. Att öka och göra hemtjänst gratis för användare minskar de sociala klyftorna. Enkelt, inte sant!

Men ilskan mot socialism handlar inte om sådana här friheter, det handlar om företagande och ägande. Och för mig som socialist är företagande en fantastiskt bra sak och något som måste befrias från de bojor som kapitalismen skapar.

Kapital-ism handlar ju om att stödja kapitalet i sig. Inte stödja frihet.

Det är därför kapitalism alltid gynnar det stora kapitalet på de små företagens bekostnad. Se sjuklöneansvaret till exempel, eller skattereglerna som gör storföretag till nolltaxerare, eller …

Kapitalism handlar inte om att driva företag, det handlar om att äga och styra marknader, gärna monopol eller karteller och gärna på ett sätt så det slår ut konkurrerande idéer. Det är inte en slump att vi bara har fyra storbanker, det är inte en slump att några få styr telebranschen, det är inte en slump att en ägarfamilj kontrollerar över 2 000 miljarder kronor i svenskt börsvärde (gissa vilken) och inte en slump att några få globala aktörer äger medierna eller att livsmedelsbranschens jättar räknas på ena handens fingrar. Och gissa varför energiföretagen är så få och gigantiska? (Ett oljebolag är som en liten nation i ekonomisk storlek.)

EN SOCIALISTISK FÖRETAGSPOLITIK handlar därför om att slå sönder maktmonopol och skapa friare marknader. Några exempel. Om distributionen av media är gemensamt ägd kan alla sprida och distribuera tidningar och böcker på ett rättvist sätt. Vissa tidningar blir populärare än andra, visa författare säljer gigantiskt, men systemet utesluter inte andra från att synas och utvecklas. (Idag har bara några få stora utgivare möjlighet att nå ut i varuhus eller bokhandel.)

Om internet ägs och utvecklas gemensamt och om bredband och 5G är en gemensamt betald infrastruktur så kommer kreativiteten handla om innehållet, inte om kontroll över marknaden och beteenden.

Infrastruktur är nämligen inte bara en fråga om cykelvägar, järnvägar och motorvägar. Det handlar lika mycket om energisystem, betalsystem, digital distribution och om rätten att kunna nå ut på lika villkor för alla.

Socialistisk näringspolitik är att låta marknaderna blomma, inte kontrollföretagen. Men socialistisk politik handlar också om att befria ägandet.

IDAG HAR VI fått en bostadsmarknad som är ett fängelse för alla. Familjer tvingas köpa bostadsrätt för att kunna bo och resultatet är en gigantisk lånebubbla där bankerna äger Sveriges bostäder och människors enda chans att flytta är fortsatt stigande priser och fortsatt låneexpansion.

Om bara 1 000 av alla dessa tusentals miljarder i bostadslån hade gått till hyresrätter istället för ränteavdrag så hade vi idag haft en balanserad bostadsmarknad. Om en hyresrätt är en – som namnet säger – rättighet – så blir privat ägande av en bostad en frihet, inte ett tvång. Vill man bygga sitt ekohus gör man det. Men vill man bo i hyresrätt så går det lika bra.

Frihet handlar om valmöjligheter, inte om kapitalets tvångssystem.

En sista sak. Frihet handlar om barnbarnens frihet också. Den som diskuterar lönsamhet som argument för att fortsättas bränna kol eller köra dieslar är inte socialist, den sociala kostnaden för klimatförstörelser överskuggar allt och en förnybar energi handlar i lika delar om att bygga nytt och lägga ner det förstörande.

Enkelt så.

Så varför baktalas socialismen?

Det vet vi ju.

Socialism har en stor nackdel som bränner i debatten. Den är inte lönsam för de som idag äger makt och kapital. Men för alla andra handlar det om att befria individen.

JOHAN EHRENBERG

PS. Socialistiskt företagande är kul. Just nu bygger vi ut Dagens ETC som sexdagarstidning och det bygger på stöd från tusentals läsare. Inte på kontroll och kapital. Utan på att många vill förändra maktbalansen och skapa gemensam nytta. Tack för det!

PS2. Innan sommaren hoppas vi också få igång ETC Sundsvall. Med din hjälp.

BILD: ULF LUNDKVIST

”Infrastruktur är nämligen inte bara en fråga om cykelvägar, järnvägar och motorvägar. Det handlar lika mycket om energisystem, betalsystem, digital distribution och om rätten att kunna nå ut på lika villkor för alla.”

DAGENS ETC

TIPSA OSS!
Telefon: 08-410 357 00
dagens@etc.se

JOHAN EHRENBERG
Ansvarig utgivare
johan@etc.se

ANDREAS GUSTAVSSON
Chefredaktör/vd
andreas.gustavsson@etc.se

EIGIL SÖDERIN
Nyhetschef
0762-16 76 16
eigil.soderin@etc.se

ANNA-MARIA CARNHEDE
Nyhetschef
0733-86 67 75
anna-maria.carnhede@etc.se

MARIA HOLM
Redaktionschef
0706-43 57 18
maria.holm@etc.se

ÅSA WILSON
Personalchef
072-698 40 35
asa.wilson@etc.se

ULRIKA LINDAHL
Redaktionssekreterare
0703-95 01 94
ulrika.lindahl@etc.se

KLARA STRANDBERG
(föräldraledig)

GUNNAR WESSLÉN
Redaktionsledning

HENRIK JOHANSSON
Redigeringschef
henrik.johansson@etc.se

SIGNE LIDÉN
Webbredaktör
signe.liden@etc.se

Reportrar:

KARIN HOLMBERG
karin.holmberg@etc.se

ANDREA WESSLÉN
andrea.wesslen@etc.se

KARIN ANNEBÄCK
karin.anneback@etc.se

STINA BERGLUND
stina.berglund@etc.se

KARL GRAUERS
karl.grauers@etc.se

DAG ANKERSEN
dag.ankersen@etc.se

SAM LINDEROTH
sam.linderoth@etc.se

Redigering:

DANIEL ANDRÉASSON
daniel.andreasson@etc.se

SANDRA BERG
sandra.berg@etc.se

JAKOB JÖRLÅS
jakob.jorlas@etc.se

KARL SKAGERBERG
karl.skagerberg@etc.se

ANNONSERA HOS OSS!

JIM BERG
Marknadschef
0705-95 27 87
jim.berg@etc.se

POST
Box 4403, 102 68 Stockholm
INTERNET www.etc.se
MEJL dagens@etc.se
KUNDTJÄNST
kundtjanst@etc.se 08-410 359 00
TRYCK V-tab

HUR JÄMSTÄLLDA ÄR VI?
Hur många kvinnor respektive män vi intervjuar och har med på bild, samt anlitar som medarbetare: **39 kvinnor, 30 män**

DEBATT & INSÄNDARE

Vad tycker du? Skicka din text till **debatt@etc.se**

Om vi ska rädda jobben måste vi våga tänka stort

ARBETE **De välkomna satsningarna i vårbudgeten är ett viktigt steg mot en ny färdriktning för Sverige. Men om vi ska klara löftet om att ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 krävs mer än så. På första maj demonstrerar vi för en politik med fokus på fler och tryggare jobb och utbyggd välfärd, skriver LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson.**

I år är det 125 år sedan människor i vårt land för första gången firade arbetarrörelsens internationella högtidsdag. I Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Helsingborg, Sundsvall, Gävle, Kristianstad, Linköping och Lund samlades tiotusentals arbetare för att demonstrera för ett samhälle där människovärdet inte räknades i pengar.

På Ladugårdsgärde i Stockholm var de 50 000 som bland annat fick lyssna till August Palm. Jag påminns om honom varje dag när jag går till jobbet, han står ju som staty utanför LO-huset. För det som August Palm sade vid det där förstamajtalet 1890 var egentligen något alldeles oerhört: ”Du som är en vanlig arbetare är lika mycket värd som ägaren av fabriken där du sliter varje dag.” Det var den insikten som bar de som byggde folkhemmet och det är den insikten som bär oss än idag.

OM DE SOM demonstrerade 1890 hade kunnat vara med oss idag hade de fått uppleva ett helt annat samhälle. Men det finns också sådant de skulle känna igen. För även idag utnyttjas anställda och även idag förnekas människor rätten till arbete och egen försörjning. De senaste åren har vi dessutom sett hur utvecklingen drivits tillbaka, mot ökad otrygghet, växande fattigdom och vidgade klassklyftor.

Det är nu bara ett drygt halvår sedan vi fick en socialdemokratiskt ledd regering.

Det var ett hårt arbete som låg bakom den segern. Men en del av glädjen från valnatten förbyttes i oro och besvikelse när alliansen och Sverigedemokraterna tillsammans såg till att Sverige fortfarande regeras på alliansens budget, alltså samma budget som väljarna sade nej till i september.

Vi har nu möjligheten att börja vrida utvecklingen åt rätt håll igen. I regeringens vårbudget finns viktiga satsningar på infrastruktur, bostäder, välfärd och utbildning. Den bortre parentesen i sjukförsäkringen försvinner, du ska inte längre straffas för att du blir sjuk utan få stöd och hjälp att komma i arbete igen. Och äntligen kan vi börja reparera a-kassan. I september höjs taket från 680 kronor till 910 kronor. Och så finns det de som säger att det inte finns skillnader i politiken?

> **Vi måste begränsa visstiderna och satsa mer på en bättre arbetsmiljö efter flera år av minskade resurser.**

IDAG, på första maj, kan vi alltså glädjas åt att Sverige äntligen kan byta färdriktning, men ändå är det bara början. I valrörelsen gick vi ut tillsammans, hela arbetarrörelsen, med ett tydligt löfte: År 2020 ska Sverige ha EU:s lägsta arbetslöshet. Det har vi lovat och det ska vi hålla. Men om vi ska klara det löftet räcker inte de välkomna satsningarna i vårbudgeten. De är ett första steg, men det krävs mer. Från LO:s sida lyfter vi särskilt fram fyra områden.

> **Inga ungdomar ska vara arbetslösa mer än 90-dagar innan de erbjuds jobb, praktikplats eller utbildning.**

FÖR DET FÖRSTA behöver Sverige en mer expansiv ekonomisk politik med investeringar i bostäder, infrastruktur och välfärd. Ingen ska vara öppet arbetslös i mer än 180 dagar. Och inga ungdomar ska vara arbetslösa mer än 90-dagar innan de erbjuds jobb, praktikplats eller utbildning.

För det andra måste vi skapa en bra och trygg sjukförsäkring med fokus på rehabilitering. Det skapar en bro till framtiden, bidrar till tillväxt och till att fler kan komma tillbaka till arbete. Det är bra att regeringen gett besked om att den bortre tidsgränsen ska bort. Utförsäkringarna måste upphöra. Men vi måste också höja taket i sjukförsäkringen och se till att vi får en hållbar överenskommelse om rehabilitering mellan staten och arbetsmarknadens parter.

FÖR DET TREDJE måste vi fortsätta att förbättra arbetslöshetsförsäkringen. Trygga människor bidrar till omvandling och förändring. En bra arbetslöshetsförsäkring är också en garant mot en lågproduktiv låglönemarknad och motverkar klyftorna i samhället. Därför är vårbudgetens satsning på a-kassan viktig. Men nu måste vi gå vidare så att de allra flesta verkligen får 80 procent av sin förlorade inkomst i ersättning. Taket måste indexeras så att det följer prisutvecklingen och reglerna ändras så att fler är försäkrade.

SIST MEN INTE minst är det dags att stärka den svenska modellen och skapa en tryggare arbetsmarknad. Vi måste begränsa visstiderna och satsa mer på en bättre arbetsmiljö efter flera år av minskade resurser.

Det är för en sådan politik LO och förbunden demonstrerar på första maj. För en socialdemokratisk politik, med fokus på fler jobb, tryggare jobb och utbyggd välfärd. Och visst går det. Det är inte kvantfysik, det är politik. När våra föregångare knäckte 30-talets massarbetslöshet, när de byggde folkhemmet och den generella välfärden, då tänkte de inte: Nä, det där låter för orealistiskt. Det går nog inte. De bestämde sig och de vågade tänka stort. Jag tror det är dags att tänka stort igen. För Sverige kan bättre.

KARL-PETTER THORWALDSSON
LO:s ordförande

BILD: CLAUDIO BRESCIANI/TT

Pressa på för divestering

ROCKEFELLER FOUNDATION har gjort det, liksom en lång rad kyrkor och universitet i framför allt USA. Glassbolaget Ben & Jerrys välgörenhetsstiftelse har gjort det, tidningen The Guardian och världsnaturfonden WWF likaså. Örebro kommun och Chalmers hör också till skaran. Vad är det de gjort? Jo, de har ”divesterat” – gjort sig av med sina aktier i olje-, kol- och gasindustrin.

”Divestera” är motsatsen till investera. På samma sätt som bolag, stiftelser och privatpersoner kan investera i verksamheter de tror på så kan de ”divestera” sig bort från sådant som de inte längre vill stödja.

För några årtionden sedan var Sydafrika under apartheid föremål för en framgångsrik kampanj för bojkott och divesteringar, och idag anses det självklart att våra svenska pensionsfonder inte ska ha aktier i vapen- eller porrindustri. I dessa fall har etiken varit drivkraften, men när det gäller fossil energi kan ekonomin bli väl så viktig. Enligt en nyligen publicerad artikel i Veckans Affärer måste

Den fossila energin är på väg ut, och industrins aktier lär i en rätt snar framtid bli allt mindre värda.

80 procent av alla nu kända olje-, kol- och gasfyndigheter stanna i marken om världen ska slippa en skenande uppvärmning. Därför är den fossila energin på väg ut, och industrins aktier lär i en rätt snar framtid bli allt mindre värda.

DE FLESTA AV oss har som privatpersoner inga oljeaktier, men vi kan ha det via olika fonder. Därför är detta en viktig fråga även för den enskilde. Skriv gärna till exempelvis AP-fonderna och uppmana dem att göra sig av med sina investeringar i fossil energi, och följ den snabbt växande globala rörelsen på gofossilfree.org/se!

INGELA BJÖRCK
Lund

INSÄNDARDIKT

Flyktingströmmar är tår som ömmar
Ni är för många den frie trygge säger.
Lätt att säga för den som friheten äger.
Ingen väljer nöden därför är de här.
Hjälp dem bära den flykt de bär.

Claes Thulin

BILD: STOCK XCHNG

CITATET:

”Det är inte acceptabelt att speciellt barn och unga vuxna fortsätter att må dåligt och kanske till och med blir allvarligt sjuka på grund av detta.”

Jämställdhetsminister Åsa Regnér (S) och konsumentminister Per Bolund (MP) skriver i en debattartikel i Metro att regeringen vill göra mer i frågan om könsdiskriminerande och stereotyp reklam.

41

... av 45 populära husfärger håller inte måttet, enligt ett stort färgtest som försäkringsbolaget Folksam genomfört. Bara fyra färger får godkänt betyg. Färgerna som har underkänts har antingen innehållit farliga ämnen som kan vara cancerframkallande och påverka fertiliteten eller haft så dålig funktion att mögel börjat växa på väggarna efter kort tid. I flera fall både och.

LEDARE. LINA HJORTH.

Det är ingen feministisk konspiration, Zaremba

Med avstamp i ett antal tragiska historier om utsatta barn och illa behandlade fäder vill DN-journalisten visa på en dold agenda inom socialtjänsten.

1 maj-fest med ETC!

Köp din biljett här!

ETC

Mest läst på etc.se

1. **Det är ingen feministisk konspiration, Zaremba**
   Ledare
2. **Biller om självinsikt**
   Kultur
3. **Medborgartjänst – ett bevis på socialismens idétorka**
   Debatt
4. **Petitessernas tid**
   Krönika
5. **Sexköparen är 2000-talets mest rasistiska kolonisatör**
   Ledare

RÄTTELSE I tisdagens tidning smög det sig in en felaktighet i en nöjesnotis. Warner Music-ägaren Len Blavatniks förmögenhet beräknas av Sunday Times som drygt 13 miljarder, inget annat. Vi beklagar felaktigheten.

225 000 pensionärer under

Marianne Löthner besöker Äldrecenter ungefär två gånger i veckan.

Antalet äldre som söker sig till stadsmissionen nästan tredubblat

PENSION **I Sverige lever omkring 12 procent av alla över 65 år under EU:s fattigdomsgräns. På Äldrecenter, som drivs av Stockholms stadsmission, kan gamla som befinner sig i en utsatt situation få stöd och hjälp. Och de senaste åren har besöken ökat ordentligt.**

– Vissa som kommer hit har kanske pengar som räcker till hyran och hemtjänsten, men inte mer, säger medarbetaren Mona Molin.

Klockan är strax innan elva på förmiddagen och personalen fixar det sista med maten på Stockholms stadsmissions Äldrecenter på Fleminggatan. Idag blir det pasta med bacon och nötkött. Varje vardag mellan 11.00 och 15.00 är det drop-in på centret, och hit kan äldre personer komma för att äta en billig lunch, ta en fika och få lite sällskap. De senaste åren har besöken ökat ordentligt – från 3 000 år 2013 till 8 000 under förra året.

– Att det har ökat så mycket beror nog delvis på att vi är mer synliga nu, och har mer aktiviteter. Men vi ser också att de äldre har det tuffare på många sätt. Det är mycket psykisk ohälsa, ensamhet och även ekonomiska svårigheter, säger verksamhetsledaren Madeleine Gyllenhammar.

Under fattigdomsgränsen

Omkring 225 000 pensionärer lever i dag under EU:s fattigdomsgräns i Sverige, vilket motsvarar ungefär 12 procent av alla över 65 år. Enligt Pensionsmyndigheten är det ungefär samma andel som i resten av befolkningen. Men att leva med en begränsad ekonomi på gamla dagar kan så klart vara tufft. På Äldrecenter försöker man därför ge pensionärerna hjälp, och här kan man bland annat söka bidrag för allmänt ekonomiskt stöd. Men det anordnas också mycket aktiviteter. På måndagar är det gymnastik, på tisdagar matlagningskurs för män och på onsdagar datorkurs. Dessutom finns en stöd- och samtalsgrupp för anhörigvårdare. Och varje vardag är det alltså drop-in-verksamhet där folk kan träffa varandra.

– Vissa som kommer hit kanske har pengar som räcker till hyran och hemtjänsten, men inte mer. Då kan de få ett billigt mål mat av oss. I de flesta fall handlar det inte ens om personer med missbruksproblematik, utan folk som har jobbat hela livet men ändå inte klarar sig. Under den korta tid som jag arbetat här har jag hört historier som är beklämmande, säger Mona Molin, nybliven medarbetare på centret.

Behövs fler ställen

Den stora ökningen av antalet besök medför ett högt arbetstempo för personalen, men över 60 volontärer hjälper till att få verksamheten att rulla. Madeleine Gyllenhammar tror att det behövs fler ställen dit gamla kan vända sig till för att få stöd.

– Särskilt ute i kranskommunerna. Synsättet på de äldre i samhället behöver bli bättre rent generellt, det är något som jag tycker är viktigt. Samtliga politiker borde tänka efter och satsa mer på äldre, säger hon.

En av dem som ofta besöker Äldrecenter är Marianne Löthner, 83 år. Sedan ungefär två år tillbaka kommer hon till lokalen på Fleminggatan ett par gånger i veckan.

– Jag brukar komma hit för att äta lunch och babbla med tanterna. Det är trevligt och intressant att träffa andra människor som befinner sig i min situation, och få lite sällskap istället för att sitta ensam och glo på tv. Jag vill inte bli en soffdyna, säger hon.

En ekonomisk lättnad

Förutom sällskapet är det också en ekonomisk lättnad för henne att gå till Äldrecenter. Marianne Löthner berättar att hon under sitt yrkesliv bland annat jobbat på bank i Finland. Men någon pension att leva på är det inte att tala om. Enligt henne själv får hon bara ut omkring 6 000 kronor i månaden – en del från Finland och en del som svensk garantipension.

– Och då har jag en hyra som är på över 6 000 kronor, sen ska jag betala mediciner också. Så det är väldigt svårt att få det att gå ihop och mina kläder får jag sy själv. Det är inte alls roligt, men blir lite lättare när jag kan komma hit och hålla ner matkostnaderna, säger hon.

Att allt fler söker sig till Äldrecenter är något som även Marianne Löthner har märkt av.

– Jag tror att det är många som behöver få mat och spara pengar, man ser att det behövs och det är bra att det stödet finns.

Längtar till sommarkoloni

Hon tycker att det bästa med Äldrecenter är den sommarkoloni som anordnas varje år, på gästhemmet Stenfasta i Sörmland. Där har Marianne Löthner varit en gång tidigare.

– Och jag vill gärna åka dit igen. I juni kommer jag att fylla 84 år, och skulle vilja fira min födelsedag där. Men då måste jag få ihop pengar till det på något sätt.

Sam Linderoth

GER STÖD. Mona Molin (t.v.), Madeleine Gyllenhammar (mitten) och Annika

GARANTIPENSION

• Garantipensionen är en statligt finansierad del av den allmänna pensionen för pensionärer som har fyllt 65 år och har låg eller ingen inkomstgrundad pension. En ogift person får 7 899 kronor i månaden, en gift person 7 046 kronor. För att få full garantipension krävs att man har bott minst 40 år i Sverige från och med det år du fyllde 16 till och med det år du fyller 64 år. Har man bott i Sverige kortare tid minskar garantipensionen med 1/40 för varje år som saknas. KÄLLA: PENSIONSMYNDIGHETEN

fattigdomsgränsen

Lordin (t.v.) arbetar med att ge de äldre stöd.

BILD: SAM LINDEROTH

ANTAL PENSIONÄRER UNDER EU:S FATTIGDOMSGRÄNS

2014:	**225 000**	2009:	**200 000**
2013:	**200 000**	2008:	**225 000**
2012:	**225 000**	2007:	**225 000**
2011:	**250 000**	2006:	**125 000**
2010:	**225 000**	2005:	**125 000**

KÄLLA: STATISTISKA CENTRALBYRÅN GENOM SVT

• Anledningen till den dramatiska ökningen 2006–2007 beror på jobbskatteavdraget. I och med att den arbetande befolkningen fick mer pengar i fickan ökade antalet fattigpensionärer statistiskt sett, eftersom bedömningen görs i relation till medianinkomsten.

FATTIGDOM BLAND PENSIONÄRER

• Cirka 12 procent av alla personer över 65 år har en inkomststandard som ligger under EU:s norm för låg ekonomisk standard, det vill säga 60 procent av medianinkomsten. Det är ungefär samma andel som i befolkningen under 65 år.

BILD: FREDRIK SANDBERG/TT

FÖRSENING. Efter 1 maj kommer personer som reser med enkelbiljett bara får en fjärdedel av den ersättning de i dag får.

SJ sänker restidsgarantin

■ SJ sänker ersättningen till resenärer som kräver pengar tillbaka när tåget blivit försenat, rapporterar Ekot. De nya reglerna träder i kraft 1 maj och innebär bland annat att personer som reser med enkelbiljett bara får en fjärdedel av den ersättning de i dag får om förseningen orsakats av SJ själva. Tidigare har resenärer kunnat få upp till 100 procent av biljettpriset tillbaka om tåget är försenat en timme eller mer. Men den nya restidsgarantin innebär att resenärer med enkelbiljett aldrig kan få mer än 25 procent av biljettpriset tillbaka oavsett vem som orsakat förseningen.

Förra året betalade SJ ut 50 miljoner kronor i restidsgaranti.

6 000

... så många kronor får sjuksköterskor i Region Jämtland Härjedalen om de flyttar sin semester en vecka under semesterperioden. Förhoppningen är att på så sätt klara sjuksköterskebristen i sommar. Även undersköterskor får en extra ersättning på 4 500 kronor om de flyttar sin semester.

Värktabletter slutar säljas i matbutiker

■ I höst försvinner värktabletterna från matbutikerna. Det sedan Läkemedelsverket fattat beslut om försäljningsstopp för alla värktabletter som innehåller paracetamol. Skälet är att fler och fler, särskilt unga kvinnor, har förgiftats av värktabletterna sedan det för sex år sedan blev tillåtet för andra än apotek att sälja dem. Enligt Läkemedelsverket har antalet fall av förgiftning fördubblats mellan 2000 och 2013. Särskilt tydlig är ökningen efter 2009. Läkemedelsverket menar att den ökade tillgången har lett till fler självskadehandlingar.

BILD: JESSICA GOW/TT

Satirtecknare för obekväm för Unionens tidning: ”Ängsligt”

SERIETECKNARE **Max Gustafson, serietecknaren och medarbetare i Dagens ETC, har levererat bilder till fackförbundet Unionens tidning Kollega sedan 2011, men i höstas gick något fel. Den nya chefredaktören Naljen Ståhlström menade att hans teckningar inte fick innehålla politik.**

– Det har varit en ängslighet som inte har varit sund på tidningen. Men jag är inte förvånad, säger Max Gustafson.

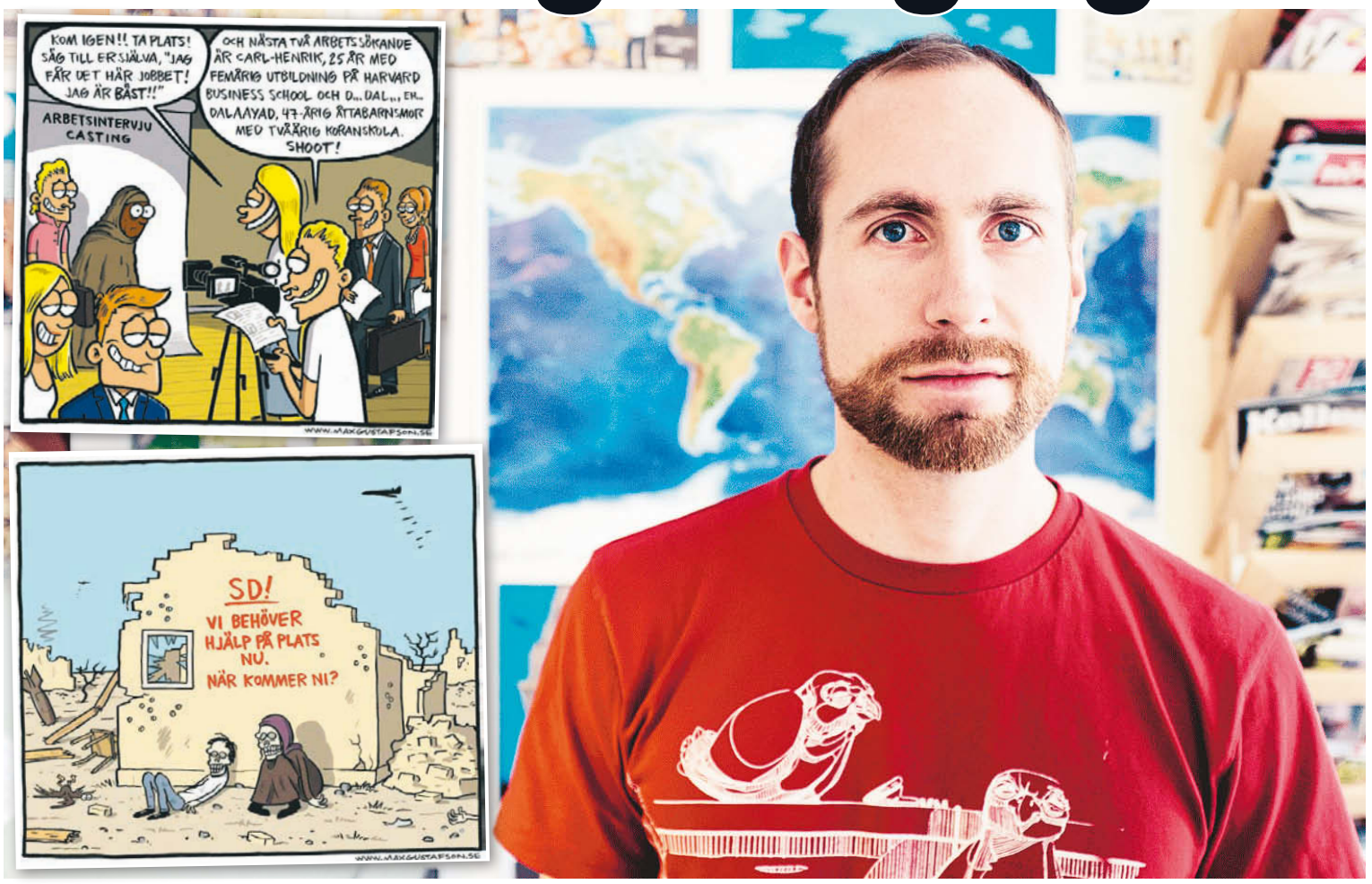

FICK INTE FORSTÄTTA. Max Gustafson är en av Sveriges mest uppskattade satirtecknare, vars teckningar bland annat publicerats i Dagens ETC. Men för Unionens tidning Kollega blev den politiska udden för mycket. BILD: DAVID ENG

Sedan i höstas har Unionens tidning Kollega konsekvent sagt nej till alla teckningar Max Gustafson skickat in som innehåller något politiskt budskap. För två veckor sedan nådde de olika viljorna sin kulmen och samarbetet avbröts. Kollega menade att det berodde på ”samarbetssvårigheter”.

– Det kom inte som någon överraskning för mig, för det skar ju sig ganska tidigt med den här nya chefredaktören om man säger så. Första gången redan när jag gjorde en bild om SD och den ville de inte ha för att det var politisk. Då ringde hon upp mig och jag upplevde det som att hon hade i uppgift i att stävja det politiska. Det var inga artighetsfraser, säger han.

Inga problem tidigare

Tidigare har Kollega annars inte haft några problem med att publicera politiska teckningar av Gustafson, och de bilder som har refuserats efter Naljen Ståhlströms tillträde har publicerats i andra facktidningar.

En av bilderna som var för politiska för Kollega föreställer två skelett i en sönderbombad stad med texten ”SD! Vi behöver hjälp på plats nu. När kommer ni?”. En annan visade en mörkhyad kvinna tävla mot en vit man om ett jobb – enligt Max Gustafson ett sätt att ta parti för en diskriminerad person på arbetsmarknaden.

– Jag kan förstå att man inte vill ha extrema uttryck, men det har det inte varit tal om här. Det har varit en ängslighet som inte har varit sund. Jag har skickat in bilder som jag anser inte var politiska alls, men de har ändå lyckats hitta politik i det, säger Max Gustafson.

Svarar inte

Dagens ETC har sökt Naljen Ståhlström vid flera tillfällen, men hon vill inte svara i telefon. Till facktidningen Journalisten har hon däremot kommenterat situationen.

– Det är en icke-fråga, vi har valt att inte ha satir. Den förre chefredaktören tyckte det var bra inslag men jag har gjort en annan bedömning, säger hon.

Journalisten: Max menar att teckningar blivit refuserade för att de varit politiska. Stämmer det?

– Det här känns som ett personalärende och jag kan inte kommentera det här vidare.

På sin sajt skriver Max Gustafson att han har märkt hur stämningen på Kollega har förändrats och hur många redaktörer fått sluta.

– Jag var inne på mitt fjärde år och det har varit ett jättebra samarbete innan, med väldigt bra medarbetare, men de verkar inte vara kvar längre. Jag vet inte varför, säger han.

Dag Ankersen
dag.ankersen@etc.se

MISSA INTE ETC HELG!
ENDAST 63 KRONOR PER MÅNAD MED AUTOGIRO. DENNA VECKA:
LEDARE: MARIA-PIA BOËTHIUS: HUR KAN MAN GÖRA HÖGERPOLITIK AV JESUS BUDSKAP?
INTERVJU: LO KAUPPI: HATARNAS ARGUMENT ÄR OFTA PÅ EN FEMÅRINGS NIVÅ.
AKTUELLT: NU GÅR VI UTAN ER, POLITIKER! ENGAGEMANGET ÖKAR – UTANFÖR PARTIERNA.
PRENUMERERA NU! MEJLA KUNDTJANST@ETC.SE

SKINGAIN

EN PRODUKT FRÅN IMMITEC

2014 HOITOTUOTE

ÅRETS HUDVÅRDS-PRODUKT 2014 I FINLAND

FÖR FAST & SPÄNSTIG HUD*

SKINGAIN är ett kosttillskott som innehåller C-vitamin samt 2 typer av kollagen. C-vitamin bidrar till normal kollagenbildning, som har betydelse för hudens och broskets normala funktion. Ca 75 % av hudens protein består av kollagen. Med åldern blir nedbrytningen dock större än nybildningen, vilket kan leda till ålderstecken och minskad elasticitet i huden. Med SKINGAIN kan du hjälpa huden behålla sin normala funktion och spänst*.

50%*** RABATT

* SKINGAIN finns i tablett- och pulverform och innehåller C-vitamin samt 2 typer av kollagen. C-vitamin bidrar till normal kollagenbildning, som har betydelse för hudens normala funktion. Tabletterna innehåller även vitamin A, B2, B5, D3, E samt biotin, koppar, selen och zink. Vitamin A, B2, zink och biotion bidrar alla till att bibehålla normal hud. Koppar bidrar till hudens normala pigmentering samt bibehållandet av normal bindväv. Selen bidrar till bibehållandet av normalt hår och normala naglar, samt tillsammans med C-vitamin, vitamin D3 och E till att skydda cellerna mot oxidativ stress.

+45%
ÖKNING AV KOLLAGEN*

DOKUMENTERAD EFFEKT**
En studie gjord på SKINGAIN visade att hudens elastisitet ökade med i genomsnitt 23% efter 4 veckor, samt 45,6% genomsnittlig ökning av kollagen i huden efter 12 veckor.

**Wong *Mortensen A, Strand R "Efficacy Study on Skingain™ - A product containing collagen 1 and a marine hydrolysate"*. NutraCos Cosmetics, May/Aug 2013, Anno 3 n. 2

KOSTTILLSKOTT ERSÄTTER INTE EN VARIERAD KOST. DET ÄR VIKTIGT MED EN MÅNGSIDIG OCH BALANSERAD KOST OCH HÄLSOSAM LIVSSTIL.

Life

Finns att köpa på Life och i andra välsorterade hälsobutiker samt på nätet.

ERBJUDANDET!

Prova SKINGAIN för **halva priset** i 4 veckor för bara 199 kr + frakt 19 kr!

***OBS! Erbjudandet gäller endast nya abonnenter.

BESTÄLL NU VIA :

- www.caredirect.se
- Skriv köp **SKINGAIN 587** till **72320**
- info@caredirect.se
- 0346-714564 (må-fre 9-17)
- Skicka in kupong

caredirect.se we care

JA TACK. Jag vill prova 4 veckors förbrukning av Skingain för halva priset. Därefter får jag 20 % på ord.pris 398 kr på alla vidare försändelser (en försändelse = 12 veckors förbrukning). Jag kan avbryta abonnemanget när som helst.

☐ SKINGAIN
199 kr + 19 kr frakt
ordinarie pris 398 kr

PERSONNR: _____ (Valfritt men underlättar registreringen)

NAMN: _____

GATUADRESS: _____

POSTNR/ORT: _____

E-POST: _____

TELEFON: _____

UNDERSKRIFT: _____

587

Frankeras ej. Mottagaren betalar portot.

Immitec Sverige AB

SVARSPOST
20329708
311 20 Falkenberg

IMMITEC

Moderat fixade första maj

Bokade alla torg för att hålla nazisterna borta från Jönköping

1 MAJ **I Jönköping kommer första maj att firas rejält, tack vare moderaten Mats Green. När nazister demonstrerade i stan förra året tog han initiativ till en kupp. Kommunen bokade upp alla stadens torg och offentliga platser så de inte skulle ha någonstans att tåga i år.**

HÖGEREXTREMA. Nazisterna i Svenskarnas parti demonstrerade i Jönköping under första maj förra året. BILD: BJÖRN LARSSON ROSVALL/TT

Arrangemanget kallas ”Jönköpings många ansikten” och är sätt att hålla nazisterna borta och samtidigt manifestera allas lika värde. Föreningar som SSU, Pingstkyrkan, Victor Rydbergmuseet och Moderaterna i Gränna deltar på ett tjugotal olika platser i staden. Initiativet kommer från förra kommunalrådet Mats Green (M) som blev rasande när nazistiska Svenskarnas parti tågade genom Jönköping förra första maj.

Mats Green (M)

– Det var vi nog ganska många som var och i kommunledningen var vi eniga om detta. Jag är ganska nöjd över hur vi hanterade det och framförallt över slutresultatet: nazisterna kommer inte att förvandla Jönköping till en stad där folk är rädda för att gå ut. Jag är glad och stolt, säger Mats Green som numera är riksdagsledamot.

”Kommun av mångfald”

Jönköpings många ansikten har planerats i dialog med de organisationer som arrangerar de traditionella första maj-tågen, för att undvika krockar och konflikter.

– Det var en grundförutsättning och vi hade hela tiden en dialog med varandra. Vi valde att kalla det Jönköpings många ansikten för att Jönköping är en kommun av mångfald och är till för andra än nazister på första maj.

Vilken är din egen relation till första maj?

– Jag har aldrig tillhört dem som tycker man ska demonstrera och även om jag är född i en väldigt socialdemokratisk familj har jag aldrig gjort det. Jag kommer att vara på Vissmålens 4H-gård och grädda våfflor som vanligt.

Karl Grauers
karl.grauers@etc.se

FÖRSTA MAJ-DEMONSTRATIONER

Löfven talar i Sundsvall
• Socialdemokraternas partiledare talar enligt tradition i någon av de tre storstäderna men vart fjärde år besöker hen en mindre stad. I år är ett sådant år och Stefan Löfven kommer att hålla sitt tal i Sundsvall. Parollen är kunskap, frihet och framtid.
PLATS: Stora Torget
TID: 14.30

Rosanna Dinamarca i Stockholm
• Rosanna Dinamarca talar i Stockholm och partiets första maj-insamling går till arbetet med att återuppbygga Kobane. Parollen för i år är hämtad från valrörelsen 2014 – ”Inte till salu”. Socialdemokraternas talare i huvudstaden är Magdalena Andersson.

Rosanna Dinamarca.

PLATS: Kungsträdgården (Dinamarca) och Norra Bantorget (Andersson).
TID: 14.50 och 15.10

Wallström till Göteborg
• Vårens kanske mest uppmärksammade svenska minister Margot Wallström talar i år i Göteborg. Socialdemokraternas tåg inleds med en familjevänlig fest vid Olof Palmes plats strax efter lunch.
PLATS: Götaplatsen
TID: 16.20

Par i damer Malmö
• Malmö får i år två kvinnor som huvudtalare. Socialdemokraterna skickar arbetsmarknadsminister Ylva Johansson och Vänsterpartiet sin ekonomisk-politiska talesperson Ulla Andersson. I Malmö brukar V-tåget locka fler än Socialdemokraterna.
PLATS: Folkets park (Johansson) och Slottsparken (Andersson)
TID: 14.50 och 13.05

Jonas Sjöstedt hinner två städer
• V-ledaren Jonas Sjöstedt håller sig i år i Mellansverige och hinner med två tal. Först ställer han sig på scen i Uppsala och därefter i Västerås.
PLATS: Slottsbacken (Uppsala) och Djäkneberget (Västerås)
TID: 13.15 och 15.30

Margot Wallström (i mitten).

BILDER: TT

LO-ordförande talar i Norrköping och Linköping
• Norrköpings tåg ersätts inte med Amy Diamond i år som var fallet 2013. Istället talar LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson på Trappan. Senare under eftermiddagen beger han sig till Linköping och S:t Larsparken.

Karl-Petter Thorwaldsson.

PLATS: Trappan (Norrköping) och S:t Larsparken (Linköping)
TID: 13.00 och 15.00

Ibrahim Baylan till Norrbotten
• Energiminister Ibrahim Baylan tar sig an Norrbotten i år och talar i Boden och Luleå.
PLATS: Centrumtorget (Boden) och Gula Paviljongen (Luleå).
TID: 11.45 och 13.00

Fi demonstrerar i Stockholm
• Lokala Feministiskt initiativ-grupper arrangerar olika demonstrationer runt om i landet och störst uppslutning brukar det vara i Stockholm. Parollen är ”För ett jämställt samhälle” och bland talarna märks Gita Nabavi, Victoria Kawesa och Lisa Palm. Gudrun Schyman kommer inte att hålla tal i år.
PLATS: Mariatorget (samling)
TID: 14.00

Hej då fattigdom!

ALLT FLER VÄLJER DE VAROR SOM FÖRBÄTTRAR LEVNADSVILLKOREN FÖR ODLAREN.

Varje gång du väljer Fairtrade-märkt bidrar du till att odlare och anställda kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Så fungerar det inte med alla varor. Och ju fler vi blir som visar omtanke när vi handlar, desto fortare kan de som odlar och producerar våra varor lämna fattigdomen bakom sig. Läs mer på fairtrade.se

FAIRTRADE®

HÄR ÄR DE STÖRSTA PARTIERNA I STORBRITANNIEN

• **Conservatives (Tories)** – Det konservativa partiet, som just nu sitter i regering med Liberaldemokraterna. Leds av David Cameron. (Enligt Guardian 28/4 får de 274 av 650 mandat i parlamentet.)

• **Liberal democrats** – Socialliberalt parti som innan de satt i regeringen med de konservativa försökte placera sig mellan Labour och Tories. Sedan dess har de tappat mer än hälften av sitt stöd och anklagats för att helt lägga sig för de konservativas agenda. Leds av Nick Clegg. (Enligt The Guardian 28/4 får de 27 av 650 mandat i parlamentet.)

• **Labour party** – Ett socialdemokratiskt center-vänsterparti. Leds av Ed Miliband sedan 2010 och sitter för nuvarande i opposition. I skrivande stund ser Labour ut att få ungefär lika många mandat i parlamentet som konservativa Tories. (Enligt The Guardian 28/4 får de 269 av 650 mandat i parlamentet.)

STORBRITANNIENS

Ed Miliband spås bli ny premiärminister: ”Labour vill inte skära

STORBRITANNIEN **Nästa torsdag är det dags för britterna att välja en ny regering och just nu pekar det mesta på att landets nästa premiärminister kommer att vara Labourledaren Ed Miliband. Men vad betyder det för landet och gör det någon egentlig skillnad? Dagens ETC försöker reda ut några frågetecken.**

Ed Miliband valdes till ledare för Labour under partikongressen efter valförlusten 2010. Att han fick posten sågs som ett steg bort från Tony Blairs mer högerinriktade New Labour, som fortsatte under Gordon Brown.

– Miliband valdes för att han var den kandidaten som tydligast talade om behovet att gå en annan väg, att partiet behövde komma vidare från New Labour. Många säger att han står längre till vänster än konkurrenterna, men han har till exempel också arbetat i finansdepartementet under Brown, säger Katrine Marçal, författare och skribent.

Hon menar dock att Miliband har bidragit till ett skifte i partiets politik.

– Tonen mot finanssektorn och de som inte betalar skatt har blivit hårdare. Istället för de klassiska Labourkampanjerna om utbildning och social rörlighet diskuterar Miliband mer Piketty och jämlikhet.

Även Dan Corry, som arbetade som rådgivare för New Labour samtidigt som Miliband och som idag arbetar för tankesmedjan New philanthopy capital (NPC), betonar att Milibands Labour går hårdare åt den brittiska marknadsekonomins utformning.

– Bara under de senaste veckorna har han talat för att elpriserna ska frysas och att hyrorna hos privata hyresvärdar ska regleras. Milibands kritik mot New Labour handlar till stor del om att partiet lämnade marknaden ifred och använde skatteintäkter för att kompensera för de orättvisor som skapades av marknaden. Han menar att större vikt måste läggas vid hur marknaden faktiskt fungerar.

Nedskärningspolitik

Under de senaste åren har koalitionsregeringen mellan konservativa Tories och Liberaldemokraterna drivit en tuff nedskärningspolitik, någonting som den nuvarande premiärminister David Camerons Tories vill fortsätta med om de vinner årets val – finansminister George Osbourne har lovat att välfärdsbudgeten ska minskas med 12 miljarder pund (drygt 157 miljarder kronor) fram till 2017/18.

> *Tonen mot finanssektorn och de som inte betalar skatt har blivit hårdare.*

– Labour vill inte skära ned lika mycket som de konservativa, de vill hellre balansera budgeten genom att höja skatten för de rika. Finanssektorn är också en stor fråga eftersom Storbritannien drabbades väldigt hårt av krisen. Labour vill beskatta mer och bland annat införa en så kallad ”mansion tax” för dyra hus. London ska bli mindre av ett skatteparadis, säger Marçal.

Men den brittiska valfrågan som berör Sverige mest handlar om EU. David Cameron har, efter tryck från högerfalangen i sitt parti, lovat att en konservativ valvinst kommer att innebära en folkomröstning om huruvida Storbritannien ska lämna EU under 2016 eller 2017. Men egentligen vill han nog inte lämna unionen, säger Dan Corry.

– Cameron kommer antagli-

• **Ukip – UK independence party,** ett invandringsfientligt parti som enligt sina stadgar är libertarianskt. Vill att Storbritannien ska lämna EU och drastiskt minska på invandringen. Sitter i samma EU-parlamentsgrupp som SD. leds av Nigel Farage. (Enligt The Guardian 28/4 får de 3 av 650 mandat i parlamentet.)

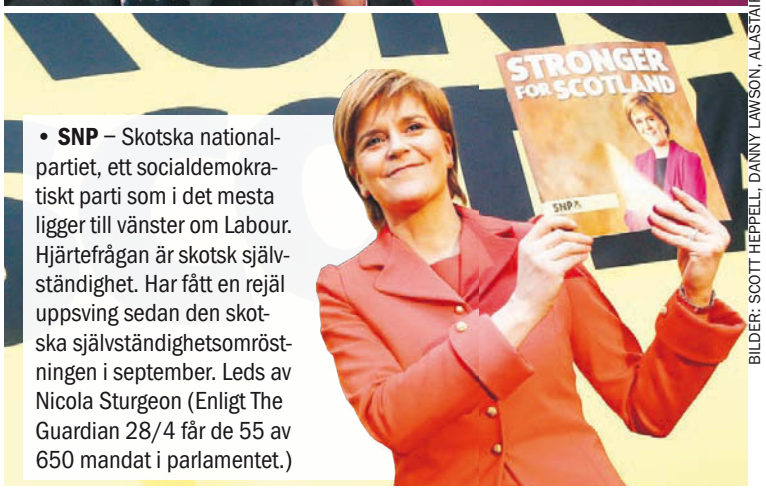

• **SNP** – Skotska nationalpartiet, ett socialdemokratiskt parti som i det mesta ligger till vänster om Labour. Hjärtefrågan är skotsk självständighet. Har fått en rejäl uppsving sedan den skotska självständighetsomröstningen i september. Leds av Nicola Sturgeon (Enligt The Guardian 28/4 får de 55 av 650 mandat i parlamentet.)

• **Green party** – Storbritanniens gröna parti står längre till vänster än både Labour och SNP och leds av Natalie Bennett. (Enligt The Guardian 28/4 får de 1 av 650 mandat i parlamentet.)

BILDER: SCOTT HEPPELL, DANNY LAWSON, ALASTAIR GRANT, RUI VIEIRA, DOMINIC LIPINSKI OCH PETER MACDIARMID

ÖDESVAL

ned lika mycket som de konservativa”

gen att vilja uppmuntra folk att rösta för att stanna i EU, men det är inte säkert att resten av partiet går med på den linjen. Det finns absolut en risk att han tappar kontroll över en sådan folkomröstning.

Katrine Marçal ser även andra problem om Storbritannien skulle rösta för att lämna EU.

– Högern inom de konservativa och invandringsfientliga UKIP vill lämna unionen för att få större självstyre och för att minska invandringen från resten av EU. Om en sådan folkomröstning skulle bli av och gå igenom finns det också krav från Skottland om en ny självständighetsomröstning.

Dan Corry

I september röstade skottarna nej till att lämna Storbritannien med 55 procent mot 45 och enligt Marçal är kan det mycket väl bli ett ja om det röstas igen.

– I Storbritannien är vänstern i regel för EU. Skottland står ganska långt till vänster, så de är för EU.

Just den skotska folkomröstningen och de kampanjer som föregick den har lett till en av de mest dramatiska opinionsförändringarna i Storbritannien. Traditionellt Labourröstande Skottland verkar nästan helt gå över till skotska nationalpartiet SNP, som ser ut att gå från 6 mandat i parlamentet i London till ungefär 55 mandat.

– Den skotska folkomröstningen har permanent förändrat brittisk politik. Att ett nationalistparti förlorar en sådan omröstning och ändå blir starkare är också anmärkningsvärt. SNP ger också hopp till de andra lokala partierna, som Plaid Cymru i Wales och Democratic unionist party i Nordirland, som kan få mycket mer inflytande om valresultatet är jämnt, säger Dan Corry.

Corry tror att det kan bli svårt för Labour att samarbeta med SNP, men tillstår att partiet antagligen kommer att behöva stöd från partiet för att bilda en regering. Någonting Labour antagligen kommer att få, enligt Katrine Marçal.

– De kan mycket väl göra en deal i slutändan och SNP kommer inte att rösta ner en premiärminister från Labour – senast de gjorde det tog Margret Thatcher över.

Andrea Wesslén

Miliband lider av socialdemokratins usla självförtroende

INTE ENS EN vecka kvar till val och det är ingen tvekan om att Labour skulle ge britterna en rättvisare politik. Men samtidigt kunde det ha varit oändligt mycket mer hoppfullt att invänta ett maktskifte – om bara Labours ledare Ed Miliband hade förmått frigöra sig från den paralyserande rädsla som drabbat majoriteten av den europeiska kontinentens socialdemokratiska partier.

Det du hör Miliband säga skulle lika gärna kunna sägas av Stefan Löfven. Alla investeringar ska finansieras krona för krona. Budgetdisciplin är avgörande. Ordning och reda.

FÖR TVÅ veckor sedan lanserade Labour sitt manifest, en riktig lunta som lovar tryggare anställningar, höjd minimilön, reformerade skatter, utbyggd barnomsorg, offentlighetsprincip i privat driven men skattefinansierad verksamhet, vårdsatsningar med mera. Det är inte direkt dåligt. Men det är heller inte utmanande.

Snarare begränsar sig brittisk socialdemokrati till en anklagelse som brittisk borgerlighet använt länge, men aldrig så konsekvent som efter 00-talets ekonomiska kris, nämligen att en röst på Labour är en röst på oansvariga reformister som når ideologiskt nirvana om de tillåts rycka pundsedlarna av vanligt folk för att sedan strössla över statliga, bakåtsträvande projekt.

Manifestet är ett försvarstal, likaså hur Miliband anser sig tvungen att betona hur det absolut inte handlar om en vettlös ”inköpslista” utan om att ”skydda vår nations finanser”. Och, som ett eko från den svenska valrörelsen: ”En övertygelse om att varje förslag i manifestet är betald utan att en enda penny behöver lånas.”

DET BLIR LÖFTEN om överskottsmål samtidigt som Labour – och alldeles för många europeiska politiska krafter som vet att krisen inte skingras med ytterligare nedskärningar – vägrar pröva tanken att bryta helt med borgerlighetens agenda.

> **Labour undviker nödvändiga satsningar men skryter om konkurrenskraftig bolagsskatt.**

Labours ansvarsbudskap får George Monbiot, kolumnist i The Guardian och i Dagens ETC, att slita sitt hår. Han vill ha mod men får ”bean-counting”, alltså en potentiell premiärminister som räknar kronor och ören istället för att sikta mot den sortens kraftfulla reformer som Storbritannien behöver. Ingen kan elektrifieras av Labours manifest, skriver Monbiot (och lägger till: utom möjligen revisorer). Han vill se en socialdemokrati som skuldbelägger spekulationsekonomin – inklusive bankerna – för krisen. Nu accepterar Labour motståndarens ramar: Jaha, det är farligt att satsa för mycket. Men då gör vi väl inte det.

Monbiot talar om en ”extrem” och ”katastrofal” kapitulation. Överdrivet? När ett socialdemokratiskt parti undviker nödvändiga satsningar men gärna skryter om ”konkurrenskraftig bolagsskatt”?

Det är en deprimerande analys just för att den är korrekt.

MONBIOT VÄNDER sig till Miliband, men det kunde ha varit till Löfven eller till någon av de andra europeiska S-ledarna:

”I ett land som skriker efter förändring, efter något bättre och större och mer engagerande än bara effektiva bokslut, kan partiet (Labour) både vinna makten och återvinna sin själ. Men det tycks övertygat om att inte göra något av detta.”

ANDREAS GUSTAVSSON

Labouranhängare.

ALLT DETTA OCH MYCKET MER HITTAR DU PÅ VARUHUSET.ETC.SE

LJUS ÖVER SOLCELLSSVERIGE

Nanoleaf Gem är en sak av design. Så oavsett om du använt en rad av lampor så är detta en skönhet.

Gem ger ett väldigt behagligt ljus och kan också användas som ett kompletterande ljus i periferin för att accentuera stämningen i rummet. Det är dags att vi slutat dölja våra lampor, och låt dem lysa.

399 kr KÖP

Plantlampa Odla

Plantlampan Odla är en LED-lampa som avger ljus med blåa och röda våglängder som är optimerade för snabb tillväxt och öka blomning hos dina växter.

399 kr KÖP

Plantlampa Trivas

Plantlampan Trivas är en LED-lampa som avger ljus med våglängder som är optimerade för att dina växter skall trivas och må bra, samtidigt som ljuset ger ett behagligt varmvitt sken.

399 kr KÖP

LED-lampa 85 mm

Nu behöver du inte längre välja mellan vackra lampor och energi- och miljösmarta lampor. Filamentlamporna kombinerar de klassiska koltrådslampornas underbara design och ljusbild.

259 kr KÖP

LED-lampa 95 mm

Nu behöver du inte längre välja mellan vackra lampor och energi- och miljösmarta lampor. Filamentlamporna kombinerar de klassiska koltrådslampornas underbara design och ljusbild.

199 kr KÖP

LED-lampa 125 mm

Nu behöver du inte längre välja mellan vackra lampor och energi- och miljösmarta lampor. Filamentlamporna kombinerar de klassiska koltrådslampornas underbara design och ljusbild.

299 kr KÖP

ETC-Lampan

ETC-lampan är en speciell lampa som har fantastisk lumen, är stark och har ett varmt vitt ljus, och den är dimbar – även för dig som inte har en dimmer. Den lyser i 30 000 timmar.

410 kr KÖP

Du är inte min socialsekreterare, Ribbing

Det händer ganska ofta att jag känner mig vilse i samtiden. Trender och fenomen jag aldrig hört talas om men som tydligen är vardag för alla andra. Körsbärsblommningsselfies t.ex. Eller att alla tycks överens om att Magdalena Ribbing är någon slags socialsekreterare, betald av DN för att upplysa och utbilda oss i pöbeln om vanligt folkvett. Medan jag gått runt och trott att hon är en extremistisk aristokrat vars exklusiva, världsfrånvända livshållning och åsikter hör hemma i det kungliga museet Livrustkammarens programblad.

I MÅNGA ÅR har Magdalena Ribbing haft en frågespalt i DN där hon svarar på frågor om ”vett och etikett”. Jag brukar läsa den med jämna mellanrum eftersom den alltid får mig att förundras och bli på gott humör över mänsklighetens absurditeter. Häromdagen var det en orolig kvinna som frågade om hon missat ett socialt tabu när hon på ett barnkalas hjälpt värdinnan att tömma diskmaskinen utan att fråga. Värdinnan hade fräst i otrevlig ton att hon genast skulle sluta, varpå den oroliga kvinnan sagt att hon gärna ville hjälpa till, varpå värdinnan sagt till ännu skarpare. Nu kanske du tror att Magdalena Ribbing svarade nånting i stil med att ”Oj, det låter som värdinnan hade en dålig dag, men du var ju bara snäll som ville hjälpa henne, så bry dig inte om hennes tråkiga ton och anala beteende, utan fortsätt vara en hjälpande medmänniska när du går på barnkalas”. I så fall är du lika lost i samtiden som jag.

SOM SÅ MYCKET av överklassens märkliga beteende så handlar det om integritet och därför svarade Ribbing istället att ”Det borde vara, och är för många, självklart att inte gå ut i någon annans kök och tillreda något, dra ut lådor, öppna kylskåp och så vidare. (…) Det kan finnas saker i skåp och kylskåp som man inte vill att andra ska se eller bara vara oordning.”

Redan här blir det tydligt att Ribbing pratar utifrån perspektivet att folk bor i stora paradvåningar där köket ligger i en annan ända av tiorummaren. Ett kök som man inte kommer i kontakt med om man inte går ut dit. De flesta jag känner bor i små lägenheter där middagen helt enkelt intas i själva köket, vilket gör att inblicken i allas kökslådor och kylskåp är så gott som total. Inblicken i våra respektive hem och liv är på det stora hela vidöppen. Jag har alltid tänkt att det är något bra. Att den heliga integriteten tvärtom är en grogrund för att dysfunktionella grejer får växa ostört. När vi har inblick i varandras smutsiga kök och liv så innebär det också att vi vet om det av någon anledning börjar gå överstyr. Om vardagskaoset börjar likna vanvård eller om någon av oss börjar må dåligt på ett sätt som går ut över barn och andra anhöriga.

Att Ribbings frågespalt och böcker är mer populära än nånsin säger något om vårt samhälle.

BILD: FREDRIK PERSSON/TT

Magdalena Ribbing, ger råd om vett och etikett i Dagens Nyheter.

BÄST JUST NU

• Ebba Busch Thor. Vår egen livs levande Stepford Wives. Sveriges svar på Sarah Palin. Förhoppningsvis gör detta att KD en gång för alla åker ut ur riksdagen.

SÄMST JUST NU

• Ebba Busch Thor. Eller så får hennes konservativa, reaktionära politik samma effekt som SD:s järnrörsskandal och rasistiska uttalanden: att KD lockar till sig ännu fler väljare.

Jag minns när jag intervjuade Magdalena Ribbing för många år sedan. Det var för en serie personporträtt på SR som hette ”I huvudet på …”. Det här avsnittet var alltså ”I huvudet på en vett och etikettexpert” och under några veckor hängde jag efter Magdalena Ribbing i olika situationer och plågade henne med mina frågor om klass. Ja, plågade, eftersom de allra flesta i överklassen hatar att prata klass (jag lät henne också bjuda mig på middag där jag bad henne läxa upp mig för alla etikettsbrott jag begick, men det är en annan historia).

HELA TIDEN PRATADE HON om sin roll som vett och etikettexpert som om det vore ett samhälleligt biståndsarbete. En välgörenhet, ja rentav ett demokratiskt redskap för att alla skulle känna sig inkluderade. När jag frågade om det inte i själva verket var så att vett och etikettreglerna var uppfunna av och för överklassen för att just kunna urskilja människor blev hon djupt upprörd. Den som satt sig in i alla tusentals vett och etikettregler vet att endast någon som är uppväxt med dessa har möjlighet att lära sig dem och internalisera dem på ett naturligt sätt i sitt uppförande. Många av ”reglerna” är helt osannolika och tvärtemot vad Ribbing påstod/påstår så handlar de INTE om sunt förnuft. De är helt enkelt kulturella uttryck för en viss klass som genom århundraden av inavel hittat på beteenden som skulle framstå högst märkliga om de praktiserades i t.ex. mitt barndomshem i Örebro.

ATT RIBBINGS frågespalt och böcker är mer populära än nånsin säger något om vårt samhälle. Att hon har en frågespalt där hon sitter som en överstepräst och läxar upp oss för de mest absurda grejer och låtsas som om det vore vanligt folkhyfs och inte hennes högst personliga åsikter, är så deprimerande. Att folk verkligen tycks tro att hon sitter inne med de rätta svaren är kanske om möjligt ännu sorgligare. Än en gång inser jag att jag inte är ett med min samtid. Snälla 70-talet kom tillbaka! Eller kanske ännu hellre, franska revolutionen.

Maria Sveland är journalist och författare.

MARIA SVELAND

INBJUDEN. Som en av få västerländska journalister hade Bengt Serenander bjudits in att dokumentera nordvietnamesernas segerrika framfart och amerikanernas nederlag. BILDER: BENGT SERENANDER

DET FÖRSTA TV-KRIGET

Bengt Serenander dokumenterade Vietnamkrigets sista dagar

VIETNAM **I dag är det 40 år sedan Vietnamkriget tog slut. År 1975 anlände Bengt Serenander som en av få västerländska fotografer via Hanoi till Da Nang för att dokumentera nordvietnamesernas seger och amerikanernas nederlag.**

April 1975. Motorn på det ryska Antonovplanet AN-2 dånar inne i kabinen. Planet skumpar fram på låg höjd. Nedanför susar ett landskap fyllt av granathål och söndertrasade byar förbi. Brunbrända sår i vegetationen vittnar om omfattande flygbombningar.

Bengt Serenander klamrar sig fast i den bakre delen av fraktplanet och håller tag om kamerorna runt halsen. Han är 35 år gammal och enda journalist på resan. Inte bara i planet, utan också för att mycket få västerlänningar släpps fram till den här sidan frontlinjen. Nu eskorteras han söderut, mot Da Nang, och mot fronten. Som en av få västerländska journalister har han bjudits in att dokumentera nordvietnamesernas segerrika framfart, och amerikanernas nederlag.

Militärerna sitter bakåtlutade i de röda galonsätena, en del passar på att ta sig en tupplur. På hjälmarna syns det runda emblemet med den gula, femuddiga stjärnan.

Plötsligt händer något inne i Antonovplanet. På knagglig engelska försöker någon förklara att de förbereder sig för att landa. Planet måste tankas om, bara en timme efter start. Bengt nickar och låtsas förstå. Så länge besättningen verkar lugn är han det också. Piloten tar sikte på en strandremsa lite längre fram, på tok för smal för att landa med ett trettio meter brett vingspann.

Strax före inflygningen skakar planet till och hela bakre kabinen fylls av rök. Planet börjar dala mot marken och Bengt hinner tänka: ”Jävlar, något är fel.”

En unik dokumentation

December 1972. Richard Nixon står framför tv-kamerorna och förnekar att USA bombat Hanoi med bombmattor och påstår att inga civila mål har angripits.

Bara ett par dagar senare skickar Erik Eriksson, utsänd av Aftonbladet och Sveriges Television, hem bilder som visar förödelsen i och omkring Hanoi.

Långt senare utvecklar Nixon i sina memoarer sin strategi i Vietnamkriget. Han återkommer där till nödvändigheten att hota med att bomba Nordvietnam för att tvinga Hanoi att gå med på en fredsuppgörelse. Hotet är hans huvudstrategi för att försöka vinna kriget, vilket han förklarar för sin rådgivare H.R. ”Bob” Haldeman:

”Jag kallar det Galenskapsteorin, Bob. Jag vill att nordvietnameserna ska tro att jag kommit till en punkt där jag är beredd att göra precis vad som helst för att stoppa det här kriget.”

Under elva dagar flög amerikanska flygplan nästan 3 000 vändor och släppte 40 000 ton bomber i området runt Hanoi – det största bombanfall som USA:s flygvapen genomfört sedan andra världskrigets slutskede.

Erik Eriksons bilder, bland annat av det sönderbombade sjukhuset i Hanoi, var en unik dokumentation av de så kallade julbombningarna och spreds över hela världen dagarna före jul 1972. Ytterligare några dagar senare höll Olof Palme jultalet där han jämförde Hanoibombningarna med illdåd som Guernica, Sharpville och Treblinka.

Vietnamkriget blev det första tv-kriget. Ingen var förberedd på att bilderna som kablades ut från fronten skulle få sådan explosionsartad effekt på antikrigsopinionen.

Den 9 april 1975 stiger Erik och Bengt av planet i Hanoi. De möts av en välkomstkommitté med blommor och tänker först att de måste ha delat flygplan med någon högt uppsatt. Men efter ett tag förstår de att kommittén är till för dem.

Anton Borgström

ETC HELG

• Hela materialet hittar du i ETC Helg. För att beställa en prenumeration, mejla **kundtjanst@etc.se**

Vårt manifest

VÄGRA BEKÄMPNINGSMEDEL
i maten och miljön

VÄLJ NATURLIG MAT
utan konstiga tillsatser

KRÄV SCHYSTA VILLKOR
för bönder världen över

BEHANDLA DJUR MED VÄRDIGHET
låt dem böka och beta

SPRID KOSKIT & FÅGELKVITTER
varje gång du handlar mat

KRAV®

Receptet på godare mat

På **www.krav.se** kan du läsa mer om vad du får när du väljer KRAV-märkt. Vi ses där, på Facebook eller Twitter!

KRAV-märket är ett registrerat varumärke hos Patent- och registreringsverket. Registreringen ger KRAV ekonomisk förening ensamrätt till varumärket KRAV.

BILD: PRESS

NOOMI RAPACE

Född: 1979 i Hudiksvall
Bor: London
Familj: Sonen Lev
Aktuell: Med nya filmen Child 44, biopremiär 1/5.

”JAG TROR PÅ MIN EGEN VERSION AV FEMINISM”

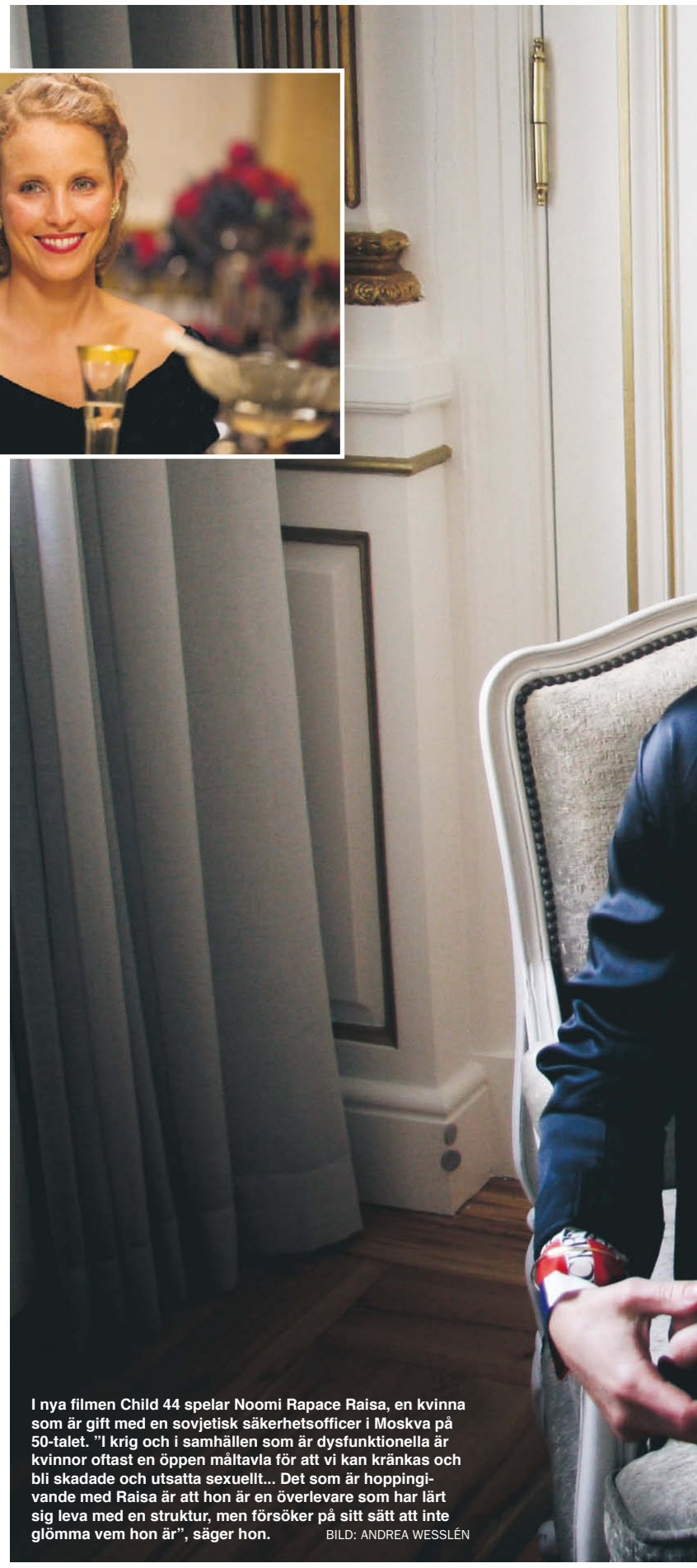

I nya filmen Child 44 spelar Noomi Rapace Raisa, en kvinna som är gift med en sovjetisk säkerhetsofficer i Moskva på 50-talet. ”I krig och i samhällen som är dysfunktionella är kvinnor oftast en öppen måltavla för att vi kan kränkas och bli skadade och utsatta sexuellt... Det som är hoppingivande med Raisa är att hon är en överlevare som har lärt sig leva med en struktur, men försöker på sitt sätt att inte glömma vem hon är”, säger hon. BILD: ANDREA WESSLÉN

NOOMI RAPACE OM ATT FÅ SPELA RIKTIGA MÄNNISKOR, KÄNDISSKAPET

INTERVJU **Sedan det stora genombrottet som Lisbeth Salander i Millennium-trilogin har hon synts i otaliga storfilmer. Nu är hon aktuell igen med nya Child 44, som har premiär i morgon.**

För Noomi Rapace är det viktigt att hålla fast vid integriteten.

– Jag är rätt djupt rotad i vad jag tycker om saker och jag tror att jag försöker i alla projekt, oavsett hur kommersiella de är, att belysa det, säger hon till Dagens ETC.

På några år har Noomi Rapace blivit en av Hollywoods hetaste skådespelare. Men en hög budget innebär inte att Rapace är villig att göra avkall på sina krav på karaktärerna hon spelar, säger hon till Dagens ETC.

– Även i de Hollywoodfilmer jag har gjort är jag rätt djupt rotad i vad jag tycker om saker och jag tror att jag försöker i alla projekt, oavsett hur kommersiella de är, att belysa det. I *Sherlock Holmes* spelade jag till exempel en romsk kvinna, som tillhör en minoritet som ofta oskyldigt anklagas för olika saker, som behandlas som hundar.

– I *Prometheus*, som också är en jätteproduktion och kommersiell, där försöker jag också göra en kvinna som är en riktig person, en riktig människa som kämpar och som har en tro och en stark riktning och en enorm överlevnadsinstinkt.

Rollfigurerna som Noomi Rapace spelar är olika varandra, men i flera fall har de både utsatthet och motstånd gemensamt, inte minst i den senaste filmen *Child 44*, där hon spelar Raisa, en kvinna som är gift med en sovjetisk säkerhetsofficer i Moskva på 50-talet.

– I krig och i samhällen som är dysfunktionella är kvinnor oftast en öppen måltavla för att vi kan kränkas och bli skadade och utsatta sexuellt. Vi har en sårbarhet och det används som ett vapen. Kvinnor våldtas för att vi ska knäckas, för att vi ska förstöras på ett djupare plan. Det som är hoppingivande med Raisa är att hon är en överlevare som har lärt sig leva med en struktur, men försöker på sitt sätt att inte glömma vem hon är.

Undviker schabloner

Även om Raisa är gift med huvudkaraktären i Child 44 har hon egna problem och mål och Rapace betonar hur mycket vikt hon lägger vid att undvika att spela stereotyper eller schabloner.

– Det är väldigt ointressant att komma in och spela ”den sexiga tjejen” eller ”flickvännen” eller ”den perfekta kvinnan”, liksom. Det vinnande, framgångsrika praktexemplet på en kvinna som det går bra för, det är sjukt tråkigt. Jag tror att det som mina karaktärer har gemensamt är att de balanserar på någon slags avgrund hela tiden.

Det är viktigt för Rapace att få spela det hon kallar riktiga människor – kvinnor med djup och drivkraft, som inte bara är snygga och polerade.

– På något sätt är det också ett politiskt ställningstagande att jag, som en av få Hollywoodskådespelerskor, inte har gjort ingrepp, jag har små bröst, jag har inte opererat läpparna, jag har inte gjort någonting mot rynkor, jag är vad jag är och jag visar vem jag är i all min fulhet och skönhet och allt som det är att vara människa.

Kallar du dig själv för feminist?

– Jag tycker att det är ett svårt begrepp, det är många

OCH POLITISK ILSKA • ”JAG VILL BELYSA KOMPLEXITETEN”

som kallar sig feminister som jag inte kan stå bakom vad de är och hur de agerar och vad de har för åsikter, men självklart. Allting annat är ju oacceptabelt. Jag har min egen version av feminism.

”Kändisskap är tveeggat”

När Dagens ETC träffar Noomi Rapace är hon i Stockholm för att göra reklam för Child 44 och det är början av första majveckan. Någon demonstration blir det inte för henne i år, men hon berättar att hon har gått i första maj-tåg tidigare.

– Jag tycker att kändisskap är tveeggat. Det är svårt, jag vill inte gå ut för mycket med var jag står politiskt för att jag inte vill använda mitt kändisskap, men samtidigt är det väldigt tydligt om man tittar på mina filmer.

Men det finns saker som Rapace är villig att låna ut sitt namn till. I höstas var hon med i Ecpat:s kampanj för att bötesstraff ska avskaffas för sexualbrott mot barn.

– Känslomässigt är övergrepp mot barn någonting som gör mig otroligt upprörd, brinnande arg och sorgsen. Många utövare är själva offer, så det är en väldigt komplex fråga, men jag blir upprörd av att rättssamhället tar så lätt på det och att reglerna och lagarna fortfarande är förlegade och gamla, att det är så svårt att få fällande domar.

Det är ointressant att komma in och spela ’den sexiga tjejen’ eller ’flickvännen’ eller ’den perfekta kvinnan’.

– Att det sedan finns en så extrem obalans mellan västvärldens rika länder och vad många västerlänningar gör i fattiga länder och hur mycket det går att komma undan med om man har pengar, det gör mig rasande.

Men det är också viktigt för Rapace att helhetsbilden inte glöms bort, att våldshandlingar och bilden av förövare inte förenklas, även när vi alla är överens om att handlingarna är hemska.

– Jag vill belysa komplexiteten i många människors våldshandlingar, och anledningarna till dem. Och i många fall är de kopplade till tabu och ensamhet och oförmåga att prata, och att man inte får hjälp, att det inte finns förståelse för att man kan börja glida. Jag tror att jag har en oerhört stor kärlek till hur komplexa och konstiga och svårförstådda vi egentligen är.

Andrea Wesslén
andrea.wesslen@etc.se

BILD: CORNELIUS POPPE/NTB/TT

Lukas Moodysson: Läsarna har fel

FILM **Fucking Åmål är den bästa svenska filmen genom tiderna. I alla fall om Dagens ETC:s läsare får bestämma.**

Regissören Lukas Moodysson tackar ödmjukt för utmärkelsen, men håller inte med:

– Den absolut objektiva sanningen är att det finns tre filmer som är bättre, säger han.

I går presenterade Dagens ETC läsarnas vinnare i omröstningen Bästa svenska spelfilmen genom tiderna. Den överlägsna vinnaren, som fick betydligt fler röster än klassiker som *Mitt liv som hund, Fanny och Alexander* och *Kvarteret Korpen*, blev 90-talssuccén *Fucking Åmål*.

– Väldigt roligt! Och konstigt! Och inte helt rätt. Det känns ungefär som jag gissar att det kändes för Helena Bergström när hon vann omröstningen om Sveriges bästa skådespelerska genom tiderna, före Greta Garbo och Ingrid Bergman och alla de andra, till exempel min egen favorit Margreth Weivers. Fucking Åmål är faktiskt inte den bästa svenska filmen någonsin, säger Lukas Moodysson.

”Jag har trängt mig före i kön”

Enligt Moodysson finns det en rad filmer som borde kommit före honom på listan.

– Den absolut objektiva sanningen är att det finns tre filmer som är bättre. Så det känns liksom lite pinsamt att jag har trängt mig före i kön. Fast det har jag ju inte, det är ju inte jag som har röstat på mig, det är en massa främmande människor som knuffat fram mig. Och nu blir det ännu mer pinsamt eftersom jag bara pratar om mig själv, det är ju inte jag som har vunnit, det är ju filmen, förlåt min självupptagenhet.

Han betonar också att Fucking Åmål var ett grupparbete, inte en enmansshow.

– Det var väldigt roligt att göra den, och väldigt jobbigt ibland, och det hade aldrig gått om det inte hade varit ett fantastiskt bra samarbete mellan allihop. Och nu, nu, nu, nu, nu måste vi verkligen fixa det där som vi pratat om i snart tio år: en återträff för alla som var med och jobbade under de där veckorna, våren 1998 i Trollhättan.

Anna-Maria Carnhede

Annons

Korsord från varuhuset.etc.se

Stefans stora blå till vinnaren!

Du deltar i tävlingen genom att mejla orden i de gula fälten till korsord@etc.se eller posta till Box 4403, 102 68 Stockholm. Vinnarna presenteras i nästa vecka, tillsammans med lösningen. Skicka in ditt svar senast tisdag 5 maj.

1:a pris
Stefans stora blå, Stefan Sundström
2:a pris
Best of Dagens ETC
3:e pris
Provprenumeration

FUNDERINGAR UTANFÖR BOXEN / LÄCKER-GOMMEN / SES MED ARGAN
MINDRE TILL-GREPP / AZZE-DINE I MODET / BLAD
BEDRIVER PENDEL-RÖRELSE / COLEMAN / VÄNSTRAR
DÖD GUL RÖD
UTLÖSER SMÄLL
GLIDA
HON FICK MÅNGA TIMMAR PÅ FILM / LÄGE / DIDEROT-VERK
KÖRA RUNT
TALTAL
DET VAR VÄL SJÄLVA YGG-DRASIL
HENNES NAMN ÄR LIND-RANDE
ÄR EN NICKE I BARNBOKS-BRANSCHEN
MAN KAN TRÄFFAS AV EN
BLOCKDIKTATOR / SES PÅ SNOR I NORGE / FARKOST
GÖR VÄG
FACK
STOPPAR HUVET I SANDEN
KAN FÖRAS I CIRKEL
ÅMINNE I VÄST
STÄRKER KORSETT
HON ÄR SOLO HOS BEATLES / SOM U2
SES MED SANTA / BRÅKAS
LUNDELL-DEBUT
SKRIV-ALSTER / BRÖD
GARVADES MED FÖRR / BLIR BLÅSTA
ÄR HEMSKA ORTER !!
PRYDER PRYD-LIGA MÄN
ÄR EN STYRKAS INSATS / KÄNT FÖR STÄNGSEL / RÖR FRÅN UGNEN
KAN EN KRIS VARA
VARA-FORM / SOM EN LUST
GÅTA / GÅR OCH GÅR
TRÄD / VITAMIN
FÖRE STEVENSON / SERIE-SOLDAT
TVÅNGS-MÄSSIGT UTTRYCK
HAR VÄLDIGT MÅNGA BEUND-RARBREV
VANKLÖS
BLIR SLAGEN AV DAM
PRO-NOMEN / HAR BIDRAG
SÄRSK-RIVNING ÄR EN SÅDAN FÖR MÅNGA
EN SKÄR I POP-TOPPEN
DRA !
LOVE-LACE / SEGT VIRKE
BOLAGS-JÄTTE
BITA
HÅLLER SIG I SKINNET
PUNDBE-STÄM-NING
AFRI-KANSK SJÖMAN
KYLS
UPP-LEVER UPP-ELDAD
TERAPI-FORM / ULNA
GJORDE ST.GÖRAN OCH DRAKEN
MUSIK-MARI FRÅN KARASJOK
VÄNTAR TOMTEN ? / ROSOR
SLEM
HAR SIN GAMLA GRUVA / ÄDELGAS
SLEMT / HÖRS FRÅN FALSK ?
KOMMER UPPSKJUTET / HAR HÅR / TRAKTOR-BEGREPP
UNTER DEN LINDEN
ÄLDRE FILM-MÄTT
BIBELDAM / SÖRM-LÄNDSKT BLAD
TVIVEL-AKTIG TYP
METALL / GENI-ÄMNE
ÄTITS
DEPRA-VERADE / KAN TIPPAS
ÄR BENSIN FÖR SLÄCK-NING / FLUOR
BAKOM STÄNK OCH FLIKAR
APAR
ÖSEL
KONST-HALS
TV-HUMOR-DANNY

UPPSVENSKE PELLES MAGE
var så stor att den
utgjorde en omstuvning
för alla i hans närhet

www
·
tradgarden
·
com

8 maj

17–03

TRADGÅRDEN

PREMIÄR!

Hammarby
Slussväg
2

I MORSORNAS VARDAG

Rasmus Landström om en bortglömd proletärförfattare

LITTERATUR **Maria Sandel var Sveriges första kvinnliga proletärförfattare och den första att skildra arbetarkvinnornas vardag och de hårda villkor de levde under. Hon var länge bortglömd men har idag återupptäckts. I samband med att romanen Familjen Vinge återutges och att det är första maj imorgon skriver ETC:s recensent Rasmus Landström om varför hon fortfarande är läsvärd.**

I Maria Sandels värld är ”morsan” den finaste titeln en kvinna kan ha. Det kallas till exempel Charlotta Vinge i *Familjen Vinge*. ”Morsan” är en kvinna som figurerar i bakgrunden – en vakande närvaro som lagar strumpor när den övriga familjen sover. När den äldsta sonen kommer hem och visar en hand som stympats i stansen eller när dottern hostar blod efter sena kvällar i det utkylda spinneriet håller hon modet uppe. ”Morsan” är en urstark person, en redbar arbetarhustru och familjens nav.

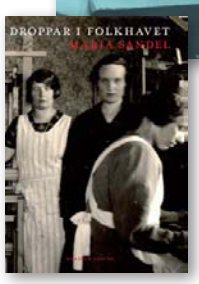

Jag tänker ofta på dessa morsor när jag läser Maria Sandel. För Charlotta Vinge är inte den enda. Även fru Mejsel i *Virveln* (1913) och fru Hägg i *Droppar i folkhavet* (1924) samt ett flertal kvinnor i hennes noveller kallas ”morsan”. Sandel hade inga föregångare som skildrade arbetarkvinnorna i det nyligen industrialiserade Sverige. Visserligen fanns det skildringar av en spirande arbetarkultur, men då var det manligt kodade platser som studiecirkeln, folkhögskolan och fackmötet som var basen. Sandel placerade arbetarkulturen i hemmet. Jag tänker på hennes proletärkvinnor som en sorts nybyggare som slår upp ett kök, ett litet rum och en kamin mitt i arbetarlitteraturen. Där kan familjerna rekreera sig, berätta skrönor och skvallra.

ÄNDA FRAM TILL sjuttiotalet var Sandel, tillsammans med Maj Hirdman och Moa Martinson de enda författarna som skildrat dessa morsors vardag. Vardagsslitet i hemmen hade inte intresserat de manliga arbetarförfattarna som mest skrivit om bildningsresor. Men då kom en grupp författare, med Herta Wirén och Helga Bergvall i spetsen, och tog vid där de gamla slutat. Samtidigt började kritiker och forskare intressera sig för de tidiga kvinnliga proletärförfattarna. Sandel & co hade nämligen varit bortglömda eller ignorerade. När Åke Runnquist skrev sin stora översikt om den svenska arbetarlitteraturen 1952 påstod han att Martin Kochs *Ellen* från 1912 var den första realistiska skildringen av proletärernas vardag i Stockholm. Sandel hade vid det laget skrivit både sina debutnoveller i *Vid svältgränsen* (1908) och kollektivromanen *Familjen Vinge* (1909).

ATT SANDEL VAR EN AV de få som skildrat dessa miljöer ter sig dock inte så konstigt när man betänker under vilka omständigheter hon debuterade. Hennes levnadsvillkor var typiska för 1910-talet. Hon var trikåstickerska och bodde i en nödbostad på Kungsholmen. I den barack hon huserade i fanns fyrtio hushåll men endast en familjefar. Det var mer regel än undantag att männen stack när de inte klarade försörjningsbördan då familjen utökades. En genomsnittlig årslön för en arbetarkvinna motsvarade en årshyra för en bostad med ett rum och kök. Utöver det fanns inga sociala rättigheter som garanterade försörjningen. För Sandel själv fanns dessutom ytterligare två komplikationer. Hon var döv och hade kraftigt nedsatt syn. Att hon lyckades debutera under dessa omständigheter ter sig helt osannolikt. Idag skulle det kunna jämföras med att en svältarbetare i Kina som sitter på trottoaren och syr kopior av märkeskläder, skulle komma ut med en bok.

MELLAN 1908 OCH 1913 skrev Sandel de tre böcker som står sig bäst i hennes författarskap. Det är två kollektivromaner och en novellsamling som tillsammans ger en levande bild av livet i arbetarhemmen runt 1900. Här beskrivs hur kvinnorna får sitta på kvällarna och sy med blåröda fingrar eftersom den sista vedpinnen gått åt under dagen. Hur männen kommer hem, dyngraka på finkel. Sandel skildrar detta på ett mera levande sätt än vad en samtida Martin Koch eller Gustav Hedenvind-Eriksson lyckades göra. Hon beskriver också sammanhållningen. Som i romanen Virveln, som i mitt tycke är hennes bästa bok. Där delar arbetarfamiljerna solidariskt på maten under storstrejken 1909.

Jag tänker på hennes proletärkvinnor som en sorts nybyggare som slår upp ett kök, ett litet rum och en kamin mitt i arbetarlitteraturen

En sak som vissa nog kan ha svårt för idag är det skötsamhetsideal Sandel predikar. En redig arbetare ska vara avhållsam, inte dricka sprit och göra sitt arbete utan att klaga. Det kan uppfattas som präktigt och moralistiskt. Men då ska man komma ihåg under vilka omständigheter Sandel skrev. Under tidigt 1900-tal sågs arbetarna som slödder av arbetsgivarna. Försupna och lättfotade människor som inte kunde ta vara på sin ekonomi. Tidigare hade arbetsgivarna sett det som legitimt att delvis avlöna sina anställda i sprit för att de inte skulle organisera sig. Andra kunde göra upp omänskliga regler i sina fabriker. Att vara en ”skötsam arbetare” var att revoltera mot detta. Ett exempel: i Virveln får dottern i familjen Mejsel anställning som dopperska på en chokladfabrik. Varje dag när hon ska gå hem blir hon visiterad – en förnedrande undersökning för att hon inte ska stjäla konfekt. När fru Mejsel får reda på detta väser hon att dottern inte ska sänka sig till deras nivå. De vill att du ska stjäla så att de får rätt att behandla dig hur de vill. Skötsamhet var med andra ord en subversiv akt. Ett sätt att visa att man var bättre än vad överklassen ville få en till. Jag vet ingen som gestaltar detta bättre än Sandel.

DET FINNS MÅNGA historiska anledningar till att läsa Sandel. Skötsamhetsidealet är en typisk sådan sak som är svår att förstå idag, men som blir begriplig när den gestaltas skönlitterärt. Vi ska dock komma ihåg att det inte bara är av historiska anledningar vi ska läsa henne. Den industrialiseringsprocess som Sverige genomgick i början av 1900-talet genomgår Kina, Bangladesh och stora delar av Afrika idag. Sandel kan läsas som en författare som beskriver kvinnans allmängiltiga villkor under en oreglerad kapitalism. Sandel var kanske inte något litterärt geni som Moa Martinsson. Men om man sneglar snett över axeln på hennes lite präktiga arbetare kan man få syn på en värld av industribaracker, där trikåstickerskor likaväl som kinesiska sömmerskor eller utfattiga EU-migranter skulle kunna arbeta.

Rasmus Landström

FAKTA

Maria Sandel

• Maria Sandel levde i Stockholm mellan 1870 och 1927. Hennes författargärning kan delas upp i två perioder. Under den första, under tidigt 1900-tal, skrev hon kollektivromaner och novellsamlingar. Efter det fick hon en kris då hon insåg att det framför allt var medelklassen som läste hennes böcker. Under den andra perioden, på 20-talet, skrev hon två mörkare, mer individualistiska romaner. De senare håller inte samma kvalitet som de tidigare. Förlaget Murbruk har återutgivit två böcker av henne. Droppar i Folkhavet från 2009 och Familjen Vinge som återutges i dagarna.

Moa Martinson.

Kvinnliga proletärförfattare

• Forskningen om de kvinnliga proletärförfattarna är försvinnande liten. Bortsett från essäsamlingen Vardagsslit och drömmars språk (1980) och Ebba Witt-Brattströms avhandling om Moa Martinson (1988) finns nästan ingenting. Länge ansågs det att kvinnliga arbetarförfattare i princip inte existerade. Men sedan 1970-talet – då en våg av kvinnliga arbetare debuterade – har bilden ändrats. Då uppmärksammades föregångarna och Maria Sandel fick en renässans. Under uppsvinget för arbetarlitteraturen på 90-talet och vid 00-talets mitt har det i huvudsak varit kvinnliga författare som stått i centrum.

KNAPPA FÖRHÅLLANDEN. Maria Sandel var trikåstickerska och bodde i en nödbostad på Kungsholmen.

OVIKTIGT VETANDE

48

Så många straffar krävdes för att urskilja en vinnare i den namibiska cupen 2005. Till slut kunde KK Palace ta hem segern mot Civics efter ett drama som slutade 17-16.

BILD: WIKIMEDIA

3 MILJONER

Så många besökare har Donauinselfest i Wien lockat till sig de senaste åren. Det gör festivalen till världens största. Den är gratis och sker oftast i juni.

Har vi missat några oviktiga saker?
Hör gärna av dig med tips till **dagens@etc.se**

BILD: MALIN BILLER

ANNONS FRÅN VARUHUSET.ETC.SE

FÖRRA VECKANS KRYSS – LÖSNING OCH VINNARE

Lösningen till korsordet från Varuhuset.etc.se förra numret: INFRASTRUKTUREN GÅR UNDER och ABSORPTIONSFÖRMÅGA

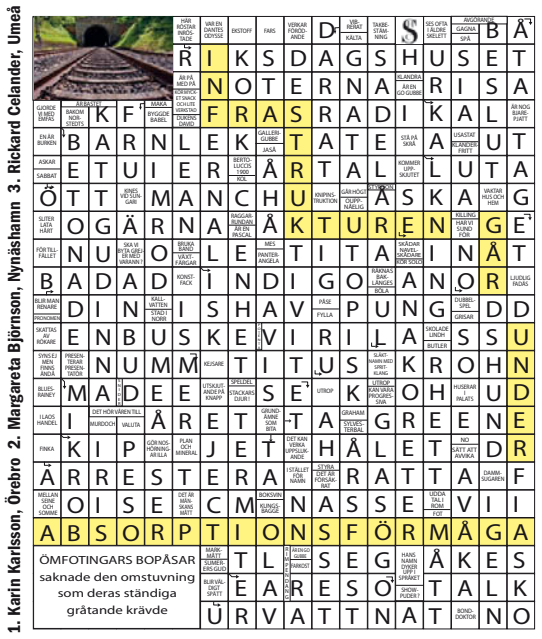

1. Karin Karlsson, Örebro 2. Margareta Björnson, Nynäshamn 3. Rickard Celander, Umeå

SUDOKU

Mellan

6				2				
			7	3				
	3	8	1			2		5
			3	5		9		
9	4	5				1	3	6
		3		6	1			
2		4			3	5	6	
				7	5			
				1				7

Lätt

7	1	4		2	5			
		2						
			9				7	4
	3					1	5	
	5	7	8		4	9	3	
	2	9					6	
6	9				3			
						7		
			1	9		5	4	3

Lösning Lätt

3	4	5	6	9	1	8	7	2
6	9	7	2	8	5	4	1	3
1	2	8	3	4	7	5	9	6
7	6	4	1	5	3	2	9	8
2	5	9	7	6	8	3	4	1
8	3	1	9	7	2	6	5	4
4	7	2	8	3	6	9	1	5
5	1	3	4	2	9	7	8	9
9	8	6	5	1	4	3	2	7

Lösning Mellan

7	4	3	2	1	6	9	8	5
9	2	8	5	7	4	6	1	3
1	6	5	3	9	8	7	4	2
4	5	7	1	6	9	3	2	8
2	8	9	4	5	3	1	6	7
6	3	1	7	8	2	5	9	4
8	9	4	6	3	5	2	7	1
5	7	2	9	4	1	8	3	6
3	1	6	8	2	7	4	5	9

ARNE ANKA av Charlie Christensen

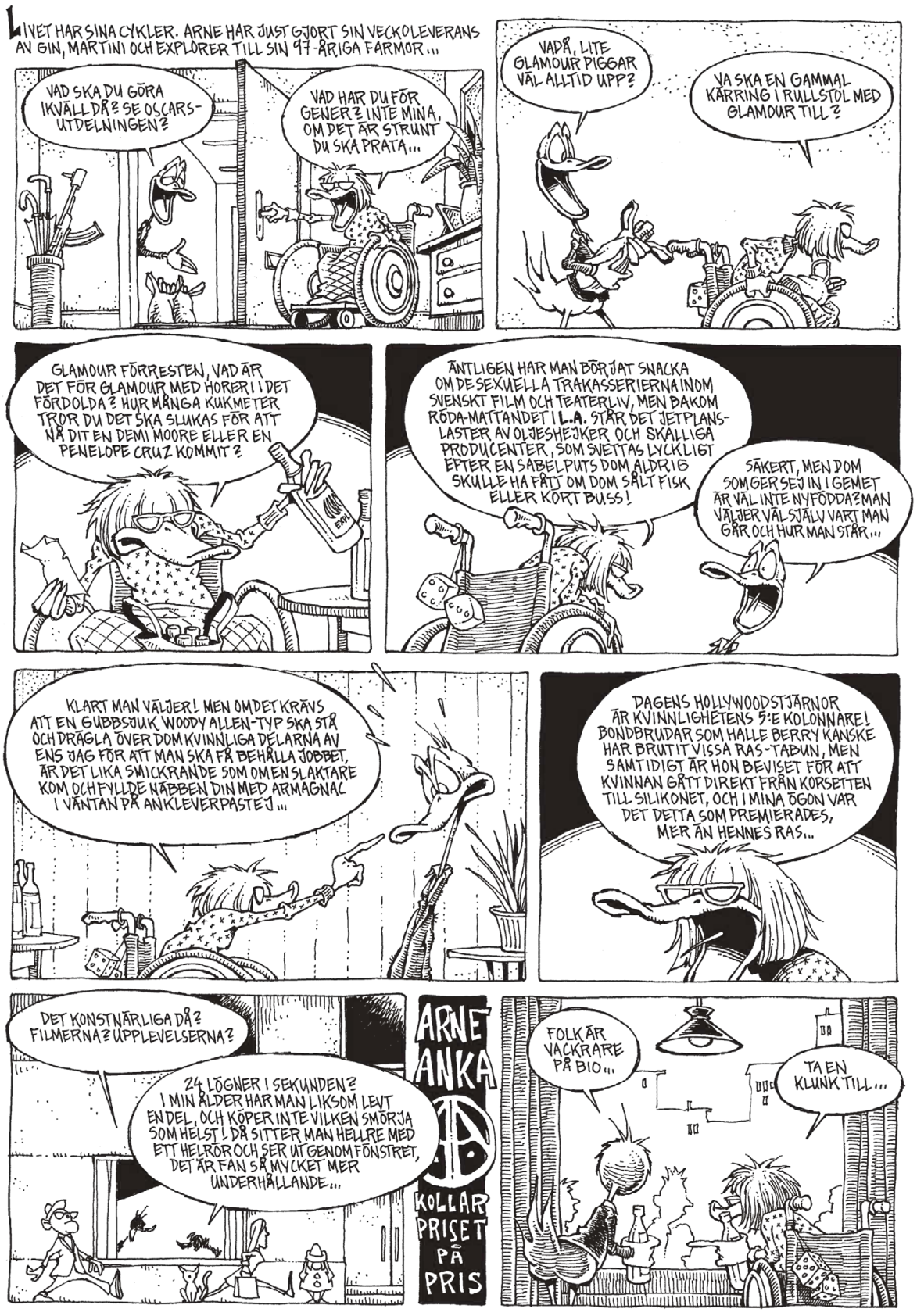

FELIX & FANTOMEN av Jan Lööf

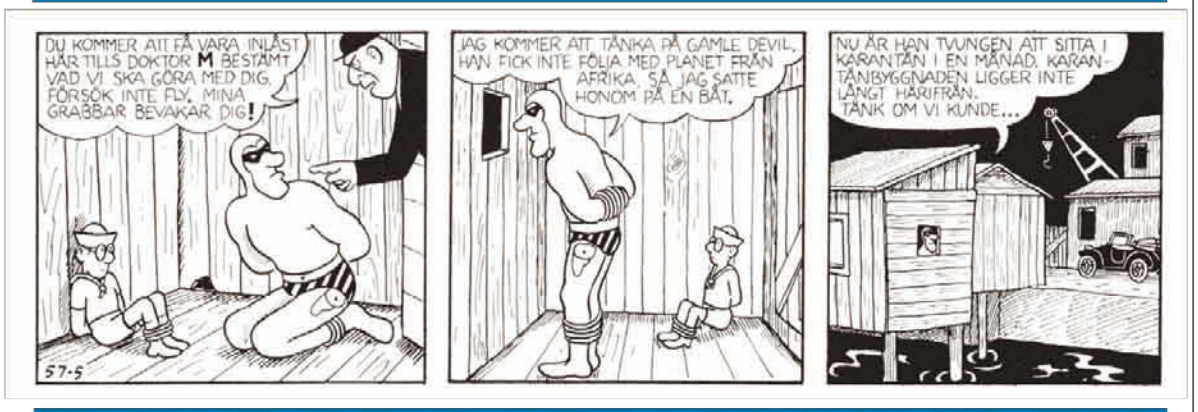

DUMDANNE av Thomas Olsson

KOMMENTARER FRÅN FACEBOOK

Petitessernas tid

■ ”Högern är ett gäng pengablinda populister som struntar blankt i att samhället kollapsar, men de uppfattas inte så. De har nämligen förstått att politiken handlar det mer om hur man uppfattas än vad man faktiskt gör”, skriver Kawa Zolfagary.

Gösta Olofsson

Kan det bero på högerns framgångsrika kampanjer för ökad egoism? Fast klädda i mer smickrande ord.

Bo Eson

Kunde inte sagt det bättre själv i alla fall!!!
Politik har tyvärr blivit ett underhållningsprogram på tv för somliga...

Natasha Kewji

Paradise hotel a la högerblocket

Det är ingen feministisk konspiration, Zaremba

■ ”Med avstamp i ett antal tragiska historier om utsatta barn och illa behandlade fäder vill DN-journalisten visa på en dold agenda inom socialtjänsten. Men för varje anekdot om en särbehandlad pappa kan jag berätta en lika autentisk anekdot som visar en annan verklighet och ett annat mönster”, skriver Lina Hjorth.

Jeanna Gabrielsson

Fel och misstag begås även inom t ex sjukvården. Men vill någon beskylla den för att ha ambitionen att skada patienten? Eller att det skulle vara ett skäl för att avskaffa den?

Jakob Skenhelig

Väldigt sund artikel. Fokus ska i slutänden alltid ligga på att barnet ska ha så bra förutsättningar som möjligt, smutskastning har inget värde i sig.

Asa Tirsen

Oavsett om en väljer att fokusera på enskilda berättelser eller ej så verkar det väl tydligt att socialtjänsten fungerar ganska dåligt? Håller helt med om att barnen ska stå i fokus men i varken Zarembas eller Hjorts exempel har det blivit så. Jag tycker det som Zaremba lyfte fram om ansvarsfriheten hos individuella socialtjänstemän/kvinnor är viktigt. Om enskilda tjänstemän/kvinnor måste stå för sina anklagelser och beslut i rätten och inte kan skyffla över det på nån högre instans blir de nog försiktigare och skaffar mer underlag innan de lägger fram sina åtgärdsförslag.

GÖR SOM **ÖVER 50 000** ANDRA OCH GILLA DAGENS ETC PÅ FACEBOOK

FACEBOOK.SE/ETCTIDNINGARNA

NINA HEMMINGSSON

TV & RADIO TORSDAG 30 APRIL

BILD: BBC

BILD: SVT

BILD: PASSION DISTRIBUTION

BILD: TV4

BILD: NBC

SVT1

06.00 Rapport
06.05 Gomorron Sverige sammandrag
06.25 Gomorron Sverige
10.00 Hem till byn
10.45 Go'kväll
11.30 Uppdrag granskning
12.30 Arvingarna
13.25 Dox: Citizenfour
15.15 Gomorron Sverige sammandrag
15.35 Minnenas television: Three lucky swedes
16.40 Karl för sin kilt
17.30 Sverige idag
18.00 Rapport
18.13 Kulturnyheterna
18.25 Sportnytt
18.30 Regionala nyheter
18.45 Go'kväll
19.30 Rapport
19.55 Regionala nyheter

BILD: SVT

20.00 Djursjukhuset
Svensk faktaserie från 2015. Sofia Rågenklint är med och söver två älgsystrar på Kolmården och sitter med under en operation av hunden Frippes knäskål i Göteborg. Dessutom berättar veterinären Per Michanek om hästar och Sofia träffar den utsatta malajbjörnen på Borneo.
21.00 Valborg
22.00 Debatt
22.45 Diane Sawyer möter Bruce Jenner
00.05 Rapport
00.10 LA shrinks
00.55 Arvingarna
01.55 In the club
02.50 Stjärnor hos Babben

SVT2

08.05 Världens fakta: Polcirkeln med Bruce Parry
09.00 SVT Forum
16.00 Rapport
16.05 SVT Forum
16.20 Partiledaren
16.50 Fantastiska hus
17.20 Nyhetstecken
17.30 Oddasat
17.45 Uutiset
18.00 Världens fakta: Polcirkeln med Bruce Parry
18.55 Fåren väg till sommarbete
19.00 Urtidsdjur i gränsland
19.30 Kärlek och svek
20.00 Barnen af Botildenborg
Strax utanför Rosengård i Malmö ligger en gammal gård med en speciell historia. Ända fram till 1970-talet var här ett mödra- och barnhem. Unga ogifta mammor och deras nyfödda barn tillbringade sin första tid här, innan barnen i de flesta fall adopterades bort. I den här filmen möter vi några av dessa barn och deras historier i ett Sverige för inte alls så länge sedan.
21.00 Aktuellt
21.39 Kulturnyheterna
21.46 Regionala nyheter
21.55 Nyhetssammanfattning
22.00 Sportnytt
22.15 Fotnot
00.00 Norge på tvärs med Maria
00.30 Rakt på
01.00 Rapport
01.05 Nyhetstecken
01.15 24 Vision
02.00 Rapport
02.05 Sverige idag
02.35 Sportnytt
02.50 24 Vision
03.00 Rapport
03.05 Sverige!

TV3

06.00 Project runway all stars
06.55 Nanny
07.25 Alla älskar Raymond
07.55 Jims värld
08.20 How I met your mother
08.45 How I met your mother
09.10 The real housewives of Orange County
10.05 The real housewives of Beverly Hills
11.00 Navy CIS
12.00 Masterchef USA
13.00 Lyxfällan
14.00 Sex and the city
14.30 Sex and the city
15.00 Project runway all stars
16.00 The real housewives of Beverly Hills
17.00 Totalrenovering
Anthony och John överraskar en vardagshjälte och hennes familj. De skapar en bersån i trädgården, renoverar vardagsrummet, bygger en eldstad och ger bort en utomhus-tv.
18.00 Lyxfällan
19.00 Masterchef USA
De 19 bästa amatörkockarna i USA får en låda med okända ingredienser, vilket pressar deras kompetens till det yttersta. Klarar de att hålla nerverna i styr?
20.00 Lyxfällan
21.00 The blacklist
22.00 State of affairs
23.00 How I met your mother
23.30 How I met your mother
00.00 Sex and the city
00.35 Sex and the city
01.10 Paradise hotel Danmark
02.00 Navy CIS
02.45 State of affairs
03.30 Navy CIS
04.15 The new normal
04.35 The real housewives of Orange County
05.25 Nanny

TV4

05.50 Nyhetsmorgon
10.00 Malou efter tio
11.35 Hem till gården
12.10 Hem till gården
12.45 Coronation street
13.20 Coronation street
13.50 Mannen som talar med hundar
14.50 Mitt kök
15.25 Halv åtta hos mig
15.55 George Clarke fixar ditt hem
16.55 Äntligen hemma
17.55 Vardagspuls
18.50 Keno
19.00 Nyheterna
19.15 Sporten
19.20 Vädret
19.30 Halv åtta hos mig

BILD: TERJE BENDIKSBY

20.00 Humorgalan: För varenda unge
Här kan tittarna bli världsföräldrar och stödja Unicefs arbete med barn runtom i världen. I programmet varvas artistuppträdanden med resereportage. Uppträder gör Carola, Seinabo Sey, Loreen, Måns Zelmerlöw, Peter Jöback och Helen Sjöholm.
22.00 Nyheterna
22.05 Vädret
22.15 Dödligt vapen 4
00.55 The killing
01.55 Messiah
03.50 Jamie Oliver: Middag på 30 minuter
04.20 Från ett hus till ett hem

KANAL 5

06.00 America's funniest home videos
06.25 Desperate housewives
07.15 Frisörakuten
08.10 The little couple
08.40 The little couple
09.10 Private practice
10.05 Grey's anatomy
11.05 Desperate housewives
12.05 Ellen DeGeneres show
13.00 Frisörakuten
14.00 Vänner
14.30 Vänner
15.00 The little couple
15.30 The little couple
16.05 Private practice
17.05 Grey's anatomy
18.00 Vänner
18.30 Vänner
19.00 The Big bang theory
19.30 The Big bang theory

BILD: ABC

20.00 Niceville
23.05 The Big bang theory
23.30 The Big bang theory
00.00 Criminal minds
01.00 2 1/2 män
01.25 2 1/2 män
01.55 Universal soldier: Återkomsten
03.25 90210
04.10 Ugly Betty
04.55 Ellen DeGeneres show

Nytt nummer ute nu!

PRENUMERERA!

- Gå in på **www.klokahem.com** klicka på Prenumerera
- **SMS:** Skicka "Pren 5 nr 289 kr! + namn + adress" till 070-750 58 49
- **MEJL:** kundtjanst@etc.se – ange namn och adress

BILD: NBC

TV6

06.00 Just shoot me
06.25 Stargate SG-1
07.10 Community
07.35 Growing up Fisher
08.00 Våra värsta år
08.30 Våra värsta år
09.00 Spin city
09.30 Just shoot me
10.00 My name is Earl
10.30 Simpsons
11.00 Simpsons
11.30 Stargate SG-1
12.30 Continuum
13.30 Seinfeld
14.00 Seinfeld
14.30 Simpsons
15.00 Family guy
15.30 Family guy
16.00 Family guy
16.30 Scrubs
17.00 Scrubs
17.30 Anger management
18.00 How I met your mother
18.30 How I met your mother
19.00 Family guy
19.30 Family guy
20.00 Simpsons
20.30 Simpsons
21.00 Tower heist
23.05 112 Aina
23.35 Scrubs
00.05 Scrubs
00.35 How I met your mother
01.05 How I met your mother
01.35 My name is Earl
02.05 Anger management
02.25 Seinfeld
02.50 Seinfeld
03.15 Simpsons
03.40 Simpsons

BILD: OFF THE FENCE

KUNSKAPSKANALEN

09.00 En bok, en författare
09.20 Bilderna som förändrade vetenskapen
09.30 Arkitektens hem
10.00 Laura - yngsta världsomseglaren
11.00 Världen
12.00 Sex, religion och kärlek
13.00 Naturens udda vinnare
14.00 Kända byggnader berättar
14.25 Kända fotografer
14.50 Idrottens himmel och helvete
15.20 Island runt
16.00 UR Samtiden
16.00: Ryslig spänning. 16.45-19.00: IT och digital pedagogik i skolan. (16.45: Rätt metod och material i matten. 17.25: Erfarenheter av flippat klassrum. 18.10: Digitala verktyg i NO.)
19.00 En bok, en författare
19.20 Det vilda Indien: Tharöknen
Tharöknen i nordväst inleder serien om indisk vildmark. Bland de vandrande sanddynerna finns områden med bete åt antiloper och andra djur. Men det är också hit öknens alla herdar för sin boskap. Finns det utrymme åt båda parter?
20.10 Den tatuerade drottningmumien
21.00 Trädgårdsdrömmar med Monty Don
22.05 Vi vill också ha barn
22.55 Programmen som förändrade TV
23.25 Att må psykiskt dåligt
00.20 En bok, en författare

BILD: BEYOND DIST./TV4

TV4 FAKTA

06.00 Lisa Lings Amerika
06.50 Bondi beach
07.30 Bondi beach
08.00 På liv och död
09.00 Alarm 112
09.30 Alarm 112
10.00 Det kungliga lasarettet
11.00 Hospitalet
11.30 Hospitalet
14.00 Bondi beach
14.35 Bondi beach
15.00 Alarm 112
15.35 Alarm 112
16.05 Hemligheter från läkarnas journaler
17.00 Brottsplats USA
17.30 Brottsplats USA
18.00 Kartläggning av ett mord
19.00 Kvinnor som mördar
20.00 Medium i lagens namn
21.00 Rescue mediums
21.30 Rescue mediums
22.00 Police women Dallas
Yvette Gonzales rycker in när en kvinna hotas av sin pojkvän. Tracy Jones hjälper till när en kvinna låst ut sig och Angela Nordyke utreder ett rån.
23.00 48 avgörande timmar
00.00 Kvinnor som mördar
01.00 I FBI:s arkiv
02.00 Brottsplats USA
02.30 Brottsplats USA
03.00 Mordutredarens egna fall
04.00 Kartläggning av ett mord
05.05 Onda män
05.30 Onda män

BILD: WIKIMEDIA

DISCOVERY

06.00 Så funkar det!
06.25 Mäktiga fartyg
07.20 Mythbusters
08.15 Auction hunters
08.40 Förklaring följer
09.05 Outback truckers
10.00 Femmans växel
10.30 Femmans växel
11.00 Mythbusters
12.00 Alaska: The last frontier
13.00 Livet i Alaskas vildmark
14.00 Mäktiga fartyg
15.00 Years of living dangerously
16.00 Alaska: The last frontier
17.00 Auction hunters
17.30 Förklaring följer
18.00 Outback truckers
19.00 Mythbusters
20.00 Auction hunters
20.30 Förklaring följer
21.00 Chaos caught on camera
21.30 Chaos caught on camera
22.00 Impossible Engineering
23.00 Years of living dangerously
Lesley Stahl från "60 Minutes" reser till Grönland för att undersöka de synbara effekterna av global uppvärmning på Arktis.
00.00 Airplane Repo
01.00 Wheeler dealers
01.30 Wheeler dealers

RADIO

P1 05.59 P1-morgon 06.00 Morgoneko 06.30 Ekonyheter 06.32 Ekonomieko 06.34 Nyheter från Vetenskapsradion 06.50 Tankar för dagen 06.55 Landväder 07.00 Morgoneko 07.30 Ekonyheter 07.32 Ekonomieko 07.36 Nyheter från Vetenskapsradion 07.39 P1-morgon 07.46 Kulturnytt 07.55 Land- och sjöväder 07.59 P1-morgon 08.00 Morgoneko 08.15 P1-morgon 08.30 Ekonyheter 08.32 Ekonomieko 08.36 Nyheter från Vetenskapsradion 08.41 P1-morgon 08.54 Kulturnytt 08.59 P1-morgon 09.00 Morgoneko 09.14 P1-morgon 09.30 Ring P1! 10.00 Ekonyheter 10.03 Meny 10.35 Känsligt läge 11.00 Ekonyheter 11.03 Radiopsykologen 11.35 Radioföljetongen 12.00 Tolvslaget 12.01 Dagens dikt 12.05 Ekonyheter 12.07 Meddelandetid 12.10 Vetandets värld 12.30 Luncheko 13.00 Land- och sjöväder 13.05 Kulturnytt 13.20 OBS 13.35 Vetenskapsradion Historia 14.00 Ekonyheter 14.03 Människor och tro 14.50 Utrikeskrönika 15.00 Ekonyheter 15.03 Radiosportern 15.04 Nordegren och Epstein 15.45 Kulturnytt 15.55 Sjöväder 16.00 Ekonyheter 16.03 Studio Ett 16.45 Dagens Eko kvart i 17.00 Studio Ett 17.45 Dagens Eko 18.09 Kulturnytt 18.15 OBS Magasin 19.00 Ekonyheter 19.03 Vetenskapsradion 19.35 Radioföljetongen 20.00 Ekonyheter 20.03 Lärarrummet 20.35 Ring P1! 20.45 OBS 20.59 Valborgsmässofirande vid Gunillaklockan i Uppsala 21.30 En kväll om våren 21.50 Land- och sjöväder 22.00 Ekonyheter 22.10 Radiosporten 22.12 Studio Ett 22.55 Dagens dikt 23.00 Ekonyheter 23.07 Studio ett 23.50 Kulturnytt

P2 06.50 Klassisk morgon 07.30 Klassisk morgon 08.00 Ekonyheter 08.02 Klassisk morgon 08.54 Kulturnytt 09.00 Ekonyheter 09.02 Klassisk morgon 10.00 Ekonyheter 10.03 Klassisk förmiddag 12.44 Mozartalmanackan 13.00 SR på somaliska 13.30 SR på romani 14.00 SR på kurdiska 14.30 SR på arabiska 15.00 SR på engelska 15.30 Nyheter 15.35 Rádio Sápmi 16.00 Sisu-uutiset 16.10 Studio Sisu 16.50 Roketti 17.00 P2 på hemväg 19.00 Ekonyheter 19.03 P2 Live 22.30 Musik mot midnatt

P3 06.30 Morgonpasset i P3 (P3 Nyheter 06.31, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00) 10.00 P3 Nyheter 10.02 P3 med Farah Erichsén 11.00 P3 Nyheter 11.02 Knyckare i P3 12.00 P3 Nyheter 12.03 P3 med Farah Erichsén 13.00 P3 Nyheter 13.01 P3 Nyheter 14.01 PP3 15.00 P3 Nyheter 15.02 PP316.00 P3 Nyheter 16.06 Tankesmedjan 17.00 P3 Nyheter 17.06 Christer och Morgan 17.59 Radiosporten 18.00 P3 Nyheter 18.03 Verkligheten i P3 18.30 Musikguiden i P3 19.00 Ekonyheter 19.03 Musikguiden i P3 20.00 Ekonyheter 20.03 Radiosporten 20.06 Musikguiden i P3 20.30 Musikguiden i P3 21.00 Ekonyheter 21.03 Musikguiden i P3 me 21.30 Musikguiden i P3 22.00 Ekonyheter 22.03 Musikguiden i P3 23.00 Ekonyheter 23.07 Ligga med P3

BILD: PRESS

Diane Sawyer möter Bruce Jenner

SVT 1 kl 22.45

I denna intervju, som har blivit enormt omskriven och hyllad sedan den sändes i USA förra helgen, berättar idrottsstjärnan Bruce Jenner öppet om sitt beslut att genomgå en könskorrigering. Jenner, som fortfarande väljer att kallas "han" och Bruce, blev en av USA:s mest kända atleter när han tog olympiskt guld i tiokamp 1976 och har på senare år blivit känd för en ny generation i egenskap av styvfar till systrarna Kardashian.

Melodikrysset v.18 - 2 maj

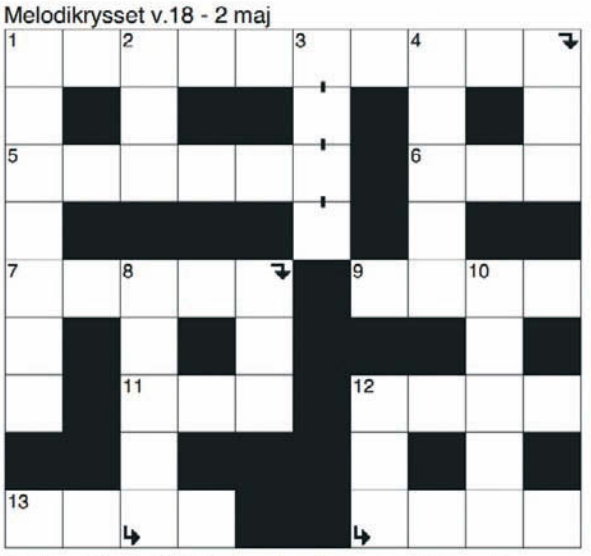

Melodikrysset lördag kl. 10.03 i P4. Lösningen ska vara inne senast onsdag i nästa vecka
Adress: Melodikrysset, Sveriges Radio P4, 109 12 Stockholm
Namn:.....
Adress:.....
Postadress:.....

1 MAJ-FEST MED ETC!

KAJSA GRYTT

TIKKLE ME ROSH

EMIL JENSEN

KONFERENCIERER: SARA & SAMANTHA

DJ:S: DGERAL, KAWA ZOLFAGARY, MARIA SVELAND ... PLUS MÅNGA FLER

Spännande samtal om aktuella ämnen 18-21! Brandtal av ETC-profiler! Artister och dans hela kvällen!

Festen är på Kägelbanan i Stockholm, kl 18–02.

Köp din biljett nu på www.sodrateatern.se Priset är 145:- inkl. bokningsavgift.

Dagens ETC växer och frodas. Detta tack vare alla engagerade prenumeranter och läsare – utan ert stöd vore vi inget. Därför vill vi återgälda kärleken. Vi ska ha fest på 1 maj och ni är bjudna! Träffa våra profiler och skribenter, lyssna på panelsamtal, livemusik och brandtal.

Panelsamtal om gräsrotsaktivism och kriget i Syrien. Brandtal om allt som vi brinner för.

ETC